KÁRPÁTIKON

A KÁRPÁTALJAI MAGYAR GÖRÖGKATOLIKUSOK LAPJA • 2024/HÚSVÉT

Feltámadt Krisztus! Valóban Föltámadt!
Áldott húsvéti ünnepeket!

SZENT SIMEON ÉS ANNA PROGRAM

A SZENT PANTELEIMON KARITÁSZ
KÁRPÁTALJAI MAGYAR GÖRÖGKATOLIKUS JÓTÉKONYSÁGI SZERVEZET
TÁMOGATÓKAT KERES RÁSZORULÓ IDŐS EGYEDÜLÁLLÓ SZEMÉLYEK SZÁMÁRA

Támogatónak bárki jelentkezhet, aki vállalja, hogy évi 66 000 ft. összegű támogatással segít egy rászoruló kárpátaljai idős egyedülállót.
A Szent Panteleimon Karitász egy adatbázist állított fel a rászoruló személyek legfontosabb adatairól. Az adatbázisban szereplő adatok alapján a támogató dönti el, kinek szeretne segíteni.
A támogatónak lehetősége van készpénzben vagy banki átutalás formájában eljuttatni a támogatást egy összegben vagy akár két részletben. A Karitász ezt az összeget eljuttatja a kiválasztott személyhez, aki egy átvételi elismervény aláírásával és évi két levél megírásával tanúsítja, hogy átvette a támogatást.
Támogatónak jelentkezni a következő e-mail címen lehet: **szentsimeonesanna2022@gmail.com**

KÖZELGŐ ESEMÉNYEINK

SZENT ÁGOSTON HÚSVÉTI BESZÉDE

A nagy hippói püspök beszédeiben a titkok emberi értésének nagy jártassága mutatkozik meg. A Vatikáni Rádió kérésére Heidl György patrológus, a Pécsi Tudományegyetem tanára most először fordította le magyarra Szent Ágoston 231. húsvéti beszédét. A Vatikáni Rádió a beszéd részleteit tette közzé.

Urunk, Jézus Krisztus feltámadása a Krisztusban hívők új élete

Szenvedésének és feltámadásának misztériumát kell igazán megismernetek és megélnetek! Mert nem ok nélkül megy a halálba az élet; és nem ok nélkül issza ki itt a kelyhet az élet forrása (vö. Zsolt 35,10), amelyből azért iszunk, hogy éljünk. Pedig nem szolgált rá arra a kehelyre. Krisztus ugyanis semmivel nem tartozott a halálnak. Ha a halál okát keressük, hogy honnan ered, nos, a bűn a halál szülőatyja. Ha soha nem lett volna bűn, senki nem halna meg. Az ember kezdetben azzal a feltétellel kapta Isten törvényét, azaz, Isten parancsát, hogy ha megtartja, él, ha lerontja, meghal. Mivel nem hitte, hogy meghal, elkövette, ami miatt meghalt, és rájött, hogy igazat mondott, aki a törvényt adta. Ezért van halál, ezért halandó, ezért a fáradozás, a bajok, és ezért van az első halál után második halál is, vagyis az ideig tartó halál után örökké tartó halál. Tehát ez az a halállal végződő állapot, és ezek azok az alvilági törvények, amelyeknek minden megszülető ember alá van vetve. Csupán egyvalaki kivétel: az az ember, aki azért lett emberré, hogy az ember el ne vesszen. Mert ő úgy jött ide, hogy nem igázták le a halál törvényei. Ezért mondja a zsoltáros: szabad a holtak között (Zsolt 87,6). Az, akit szűz fogant vágy nélkül, szűz szült úgy, hogy szűz maradt, aki bűn nélkül élt, aki nem a bűn miatt halt meg, aki közösséget vállalt velünk a büntetésben, de nem közösködött a bűnben, hiszen a bűn büntetése a halál (Róm 6,23), nos, ő, az Úr Jézus Krisztus nem vétkezni jött. Meghalni jött.

Mivel bűn nélkül közösséget vállalt velünk a büntetésben, a bűntől és a büntetéstől is megszabadított. Miféle büntetéstől szabadított meg? Attól, amelyet e földi élet után kellett lerónunk. Keresztre feszíttetett, hogy a kereszten megmutassa régi emberünk elmúlását, és feltámadt, hogy saját életében megmutassa a mi életünk megújulását. Az apostoli tanítás ugyanis pontosan ezt mondja ki: Bűneinkért átadatott, mondja az Apostol, és megigazulásunkért feltámadt (Róm 4,25).

Hallgassuk az Apostolt, aki azt mondja: Ha feltámadtatok Krisztussal ... (Kol 3,1). Mikor támadunk fel, ha még meg sem haltunk? Mit akar mondani az Apostol azzal, hogy ha feltámadtatok Krisztussal? Feltámadhatott volna az, aki előbb nem hal meg? Előkhöz beszélek, akik nem haltak meg, de már feltámadtak! Mit jelent ez? Figyeljétek, mit mond! Ha feltámadtatok Krisztussal, keressétek az odafent valókat, ahol Krisztus van, Isten jobbján ülve. Az odafent való dolgokkal törődjetek, ne a földiekkel. Hiszen meghaltatok (Kol 3,1-3). Ő mondja, nem én, de igazat mond, ezért mondom én is. Miért mondom én is? Mert hittem, ezért szóltam (Zsolt 115,1).

Ha helyesen élünk: meghaltunk és feltámadtunk, aki pedig még nem halt meg és nem támadt fel: rosszul él. Ha rosszul él, nem él. Haljon meg, hogy ne haljon meg! Micsoda? Haljon meg, hogy ne haljon meg? Igen, változzon meg, nehogy elítéltessen. Ha feltámadtatok Krisztussal – az Apostol szavait ismétlem –, keressétek az odafent valókat, ahol Krisztus van, Isten jobbján ülve. Az odafent való dolgokkal törődjetek, ne a földiekkel. Hiszen meghaltatok, és életetek Krisztussal el van rejtve Istenben. Amikor pedig Krisztus, a ti életetek megjelenik, akkor majd ti is megjelentek vele együtt a dicsőségben (Kol 3,1-3). Az Apostol szavai. Azt mondom hát annak, aki még nem halt meg, hogy haljon meg; és annak, akinek rossz az élete, hogy változzon meg. Mert ha rossz volt az élete, de már nem rossz, akkor meghalt, ha pedig jó az élete: feltámadt. De mit jelent jól élni? Az odafent való dolgokkal törődjetek, ne a földiekkel. Amíg föld vagy, a földbe térsz (Ter 3,19).

Boldog akarsz lenni? Ha gondolod, megmutatom, hogyan lehetsz boldog. Figyelj! Meddig lesz nehéz a szívetek? Miért szerettek hiábavalóságot, hajszoltok hazugságot? Tudjátok meg! Mit? Az Úr felmagasztalta szentjét. Krisztus eljött ahhoz, ami megnyomorít minket. Éhezett, szomjazott, elfáradt, elaludt, elszenvedte a rosszat, megkorbácsolták, tövissel koronázták, összeköpdösték, megpofozták, fára szegezték, dárdával sebezték, sírba tették, de harmadnapon feltámadt és művét befejezve halálra adta a halált. Legyen ott a szemed, legyen rajta az ő feltámadásán! Az Úr ugyanis felmagasztalta szentjét, hogy feltámassza a halottak közül, és méltóságot adjon neki az égben a saját jobbjára ültetve őt.

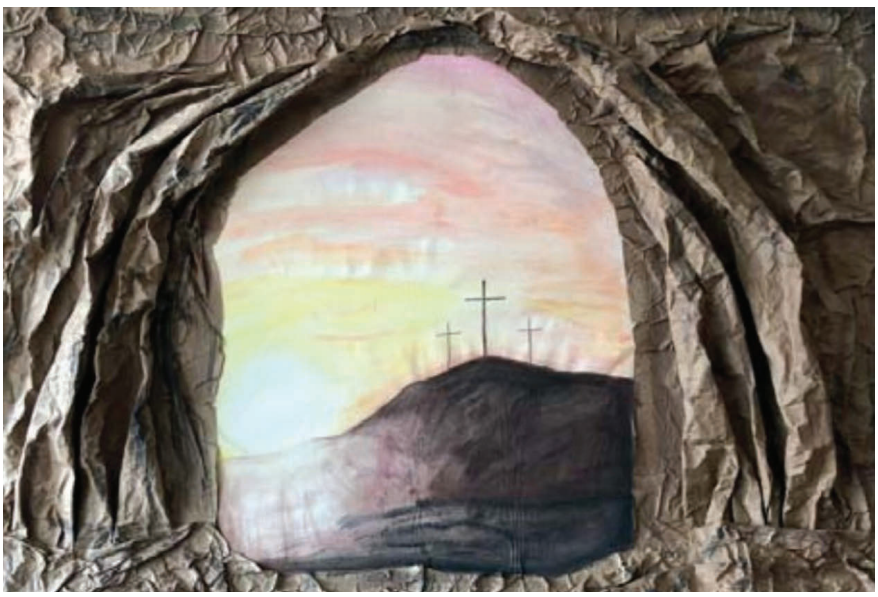
Megmutatja, mivel kell törődnöd, ha boldog akarsz lenni. Itt nem lehetsz az. Ebben az életben nem lehetsz boldog. Senki sem. Jó dolgot keresel, de ez a föld nem az a hely, ahol megtalálnád, amit keresel. (...) Persze, ha Krisztus itt találta meg, akkor te is itt találsz rá. Mit talált ő itt, halálod vidékén? Figyelj! Ő más vidékről érkezett a miénkre, ahol olyasmit talált, ami itt gazdagon megterem: fáradozást, fájdalmakat, halált. Ez az, ami itt a tiéd, ami itt jócskán megvan. Együtt ette veled azt, aminek nyomorúságod kunyhója bővében volt. Ecetet ivott (Jn 19,30) és epével kínálták (Mt 27,34), mert ezt találta a te kunyhódban.

És meghívott téged nagyszerű asztalához, az ég asztalához, az angyalok asztalához, amelyen ő maga a kenyér. Alászállt tehát, és rossz dolgokat talált a te kunyhódban, de nem háborította fel asztalod állapota, hanem neked ígérte a sajátját. Mit mond nekünk? „Higgyétek el, hogy ha nem bosszantotok a rosszal, ami asztalotokon van, részesültök asztalom javaiból." Elveszi tőled, ami rossz, és jót ad a sajátjából? Igen! Megígérte nekünk saját életét, de még ennél is hihetetlenebb, amit már véghezvitt: előre odaadta nekünk saját halálát. Mintha azt mondaná: „Meghívlak titeket az én életemre, oda, ahol senki nem hal meg, ahol valóban boldog élet van, ahol nem romlandó az étel, amely felüdít és nem fogy el. Íme, ide hívlak titeket, az angyalok lakóhelyére, az Atya és a Szentlélek barátságára, az örök lakomára; arra, hogy testvéreim legyetek, s végül: önmagamhoz. Az én életemre hívlak meg titeket. Nem hiszitek, hogy az életemet adom nektek? Vegyétek zálogul a halálomat!"

(Forrás:Vatikáni Rádió; Magyar Kurír)

DR. SZOLÁNKSZKY Ágoston:
A FELTÁMADÁS ÖRÖME

Egyházi évünk leg örömteljesebb ünnepe a Húsvét, amikor Krisztus feltámadását ünnepeljük. A nagy örömre nem csak az ad nekünk okot, hogy Krisztus feltámadt, hanem az is, hogy az Ő feltámadása által a mi feltámadásunk is biztossá válik. Teljes egészében megbizonyosodhatunk arról, hogy az Istennek igenis van ereje feltámasztani az emberi testet az örök életre. Tudniillik hogy az Evangéliumban olvasunk olyan csodákról, amikor Jézus feltámasztott halott embereket. Gondoljunk csak a naimi ifjura (Lk 7,11-17) vagy Jairus leányára (Lk 8,40-56), de talán leginkább a négynapos halott Lázárra (Jn 11,1-46). Igen ám, de ezek a feltámasztások nem hasonlítanak Krisztus feltámadására, hiszen ezeket az embereket Jézus csak a földi életük meghosszabbítására támasztotta fel, vagyis ők valamikor később mégis meghaltak testileg. Viszont Krisztus feltámadása olyan esemény, amely az emberiség ítéletnapi feltámadását jeleníti meg, hiszen Krisztus teste a feltámadás után már nem a megszokott anyagi test volt, hanem az a test, amelyet mindannyian megkapunk a feltámadás nagy napján. A feltámadt Krisztus teste már nem engedelmeskedik a fizika törvényeinek, sem a betegségnek vagy a halálnak. A feltámadt test átmegy a bezárt ajtón (Jn 20,19), de ha kedve tartja, akkor együtt eszeget sült halat az apostolokkal (Jn 21,10-13). Krisztus feltámadásában látjuk hogy Ő az első a holtak közül aki testben feltámadt az örök életre, hogy majd minket is feltámasszon.

A feltámadás rendkívüli örömét csodálatosan ábrázolja Damaszkuszi sz. János költeménye – a feltámadási kánon, amelyet örömteli melódiákra teljes egészében a fényes hét minden napján de a húsvéti időszak más napjain is töredékesen éneklünk. Már rögtön az első ódában haljuk a kijelentést, hogy „a halálból az életre, és a földről az égbe átvitt minket Krisztus Istenünk". Igen, Krisztus feltámadása mindannyiunk számára megadja azt a lehetőséget, hogy Vele legyünk nem csak lelkileg, de egykor majd a feltámadt testünkkel is az Égben. Ez a lehetőség már adott, és a mi feltámadásunk csak idő kérdése. Az pedig, hogy Vele leszünk e vagy sem – tőlünk, földi pályafutásunk teljesítésétől függ. Aki az Istennel és az Ő parancsolatai szerint éli le földi életét, – az Vele lesz az örök Mennyországban is.

A történelem során többen voltak olyanok, akik Krisztus feltámadásának tényét semmissé próbálták tenni. Már az Evangéliumban olvassuk, hogy a zsidók lefizették az sírt őrző katonákat, hogy azok azt hazudják, hogy még ök. aludtak a tanítványok ellopták Krisztus halott testét (Mt 28,11-15). A feltámadást meghazudtolni vágyok arra alapoztak, hogy egy ekkora csoda tényét sok embernek valóban nehéz lesz elhinni, hisz ez a történelemben az első feltámadás. Valljuk be, hogy sokan a józan észre meg az érzéki világukra hivatkozva néha kételkednek a feltámadásban. Pontosan ezért mondja a kánon szövege, hogy „Tisztítsuk meg érzékeinket és meglátjuk a feltámadás fényében tündöklő Krisztust". Ha hitünkkel megtisztítjuk az érzéki világunkat, ha képesek leszünk a fizikai világ keretein kívül is szárnyalni, akkor nem kételkedünk a feltámadt Krisztusban és saját feltámadásunkban sem.

A feltámadás eseménye nem csak az embereket buzdítja örömre, de a láthatatlan, szellemi világot is. „Az egek

méltán vigadjanak, és a föld örvendezzen, ünnepeljen az egész látható és láthatatlan világ, mert fültámadt Krisztus...". Milyen szép az, hogy a Feltámadás ünnepén együtt tudunk örülni az angyalokkal és a szentekkel, hitünk és reményünk szerint azokkal a szeretteinkkel is, akik a feltámadás reményében már eltávoztak ebből az anyagi világból. A Feltámadás ünnepe egyesit minden teremtményt aki szereti az Istent. A feltámadás ténye világosságot önt az emberi lét értelmére és örök létére, hiszen a kánon szavai szerint „Ma mindenek betelnek világossággal, az egek, a föld és az alvilág".

A feltámadás arra is buzdít bennünket, hogy ezt a tényt másoknak is hirdessük, főleg azoknak, akik nem halottak még róla. Példát kell vennünk a kenethozó asszonyokról és tudnunk kell, hogy az angyal hozzájuk intézet szavai nekünk is szolnak: „... fussatok és hirdessétek a világnak, hogy feltámadt az Ur, legyőzvén a halált, mert valóban Isten fia Ő, ki üdvözíti az emberi nemzedéket". Sajnos manapság sok olyan ember van, aki valójában nem hisz a feltámadásban. Hiszen aki hisz abban, hogy egykor majd maga is feltámad, nem fog olyan életet élni amely a pokolba vezet. Az ember feltámadásban vetett hite meghatározza az életének a menetét. Ezerét mondja sz. Pál „Ha nincs feltámadás, akkor Krisztus sem támadt fel. Ha pedig Krisztus nem támadt fel, nincs értelme a mi tanításunknak, s nincs értelme a ti hiteteknek sem... Ha ugyanis a halottak nem támadnak fel, akkor Krisztus sem támadt fel. Ha pedig Krisztus nem támadt fel, semmit sem ér a hitetek, mert még mindig bűneitekben vagytok...Ha csak ebben az életben reménykedünk Krisztusban, minden embernél szánalomra méltóbbak vagyunk. De Krisztus feltámadt a halálból elsőként a halottak közül" (1 Kor 15,13-20).

Krisztus feltámadása győzelem a halál felett. Ezért örömteli győzelmi éneket kell zengedeznünk: „A halál legyőzetését ünnepeljük, a pokolnak megrontását, más örök életnek kezdetét, és örvendezve magasztaljuk ezek kegyes eszközlőjét, egyedül áldott és dicsőített Istenét atyáinknak".

A feltámadás öröme oly annyira meg kell hogy változtassa a mi életünket, hogy abban már ne legyen hely semmiféle bűnnek, kiváltképpen gyűlöletnek. A sztichirákban azt énekeljük, hogy „Pászka, örömmel egymást öleljük". De ne csak azokat öleljük át akiket szeretünk és akik nekünk is örömöt okoznak, hanem még az ellenségeinket is, mert „Feltámadás napja van, világosodjunk fel ezen ünnepéllyel, és egymást mint testvérek öleljük, a feltámadás által gyűlölőinknek is bocsássunk meg is így énekeljünk: Feltámadt Krisztus halottaiból, legyőzte halállal a halált, és a sírban lévőknek, életet ajándékozott". Hiszen csak egy Mennyország létezik, csak egy hely van ahol mindenkinek együtt szeretettben és békében, minden haragot, félreértését vagy gyűlölködést félretéve kell örökké élni a feltámadt Krisztussal együtt örvendezve. Aki erre nem képes az nem juthat be a Mennyországba, annak a feltámadás nem okozhat örömöt, mert aki nincs megbékélve az Istennel és embertársával az a feltámadás után testestől és lelkestől az örök kárhozatra lesz ítélve.

Éppen ezért a feltámadás által „Keljen fel az Isten és széledjenek el az Ő ellenségei és fussanak orcája elől akik Őt gyűlölik". Mert a bűnösök úgy vesznek el az Isten színe elől „mint elenyészik a füst... mint elolvad a viasz a tűz színe elöl". Mi pedig, akik bűnbánó szívvel végig jártuk e megtérés Nagyböjti útját, akik megtapasztaltuk Krisztus megbocsátó szeretetét, akik az Ő irgalmasságában bízunk – egy szájjal és egy szívvel énekeljük: „Ez az a nap, melyet az Ur szerzett, örvendezzünk és vigadjunk azon"!

KERESZTÉNY ÉDESANYA IMÁJA SZENT MÓNIKÁHOZ

Szent Mónika szenvedő feleség és anya,
te ismered könnyeimet, szenvedésemet és fájdalmamat.
Egyszer Te is úgy szenvedtél, mint én,
könyörülj hát rajtam. Imádkozz értem!

A Szentlélektől megkaptad a bölcsesség és megértés,
az erősség és imádságosság ajándékait.
Kérd, hogy én is megkaphassam ezeket az ajándékokat.
Imádkozz férjemért és gyermekeimért.

Te a béke asszonya voltál.
Kérj békét az otthonunk számára.
Isten segítségével megmentetted férjedet és fiadat.

Könyörögj Istennél otthonunk számára
hitért és az Isten kegyelméért.
A mindennapi szentmiséből erőt és vigaszt merítettél.

Könyörögj értünk, hogy ebben mi is részesüljünk.
Könyörögj anyagi jólétünkért,
hogy dolgozhassunk és biztonságban,
kényelemben élhessünk otthonunkban.
Imádkozz gyermekeimért is,
hogy mindig ismerjék, szeressék és szolgálják az Urat.

Könyörögj értem, hogy jó anyjuk lehessek.
Könyörögj azért is, hogy amikor ez az élet véget ér,
szeretteim mind együtt lehessenek az Úrban,
ahogy Te együtt vagy most férjeddel és gyermekeiddel.
Szent Mónika, édesanyák védőszentje, könyörögj értem!
Amen.

ÁBRÁNY Krisztián:

„JÉZUS KRISZTUS UGYANAZ TEGNAP, MA ÉS MINDÖRÖKKÉ.” (ZSID 13,8)

Feltámadt Krisztus! Valóban Feltámadt!

A nagyhét eseményei, történései és Húsvét vasárnapjának öröme között mintha egy szakadék tátongana. A szenvedés, a kivetettség és az áldozathozatal, látszólag szemben áll a feltámadás győzedelmes eseményével s mindazzal amit az élő Jézus Krisztus adott a világnak Húsvét hajnalán. Az Egyház nem akarja egyik vagy másik létjogosultságát tagadni még inkább szembeállítani.

Ezzel szemben az ember élete során legtöbbször elképzelhetetlennek tartja, hogy e kettő között – szenvedés és öröm – bármilyen érdemi összefüggés, kapcsolat lehetséges volna. Érdemes tehát azon fáradozni, hogy jobban megértsük, valamelyest átérezzük, hogyan van Jézus ott a nagyheti események középpontjában? Minden bizonnyal sok aspektusát meg tudnánk ragadni az ő viszonyulásainak, de amelyet leginkább szeretnék ezek közül hangsúlyozni az imént fölvetett kérdéssel kapcsolatban, az a szabadság. A getszemáni kertben jól látjuk, hogy a szabadon meghozott döntés számára sem egyszerű, azonban miután az Atya jelenlétében megerősödik, tovább megy a számára kijelölt úton, értünk.

Amikor ezt igyekszünk a saját életünkre vonatkoztatni, akkor elkerülhetetlen, hogy választ adjunk a másokért hozott áldozataink létjogosultságára, vagy éppenséggel azok megtagadására. Legtöbbször nem az gond, hogy áldozatot hozunk, hogy háttérbe szorítjuk saját szükségleteinket, hanem az, hogy egy idő után mindezt már nem szabadon tesszük. Ezért lesz egyre inkább nyűggé és fárasztóvá a gyereknevelés, a férj-feleség kapcsolata, a munkavégzés s még sorolhatnánk.

Szabadságunkat nagyban korlátozza és gúzsba köti, amikor csak arra figyelünk, hogy melyek azok a dolgok, amelyeket nem tudunk megtenni a külső körülmények szorítása, megléte következtében. Amikor azonban arra kezdjük el keresni a választ, hogy mit tehetünk, akkor egészen más irányba indulunk el. Természetesen ez nem a realitás tagadása, sokkal inkább a lehetőségek felismerése. Jézus az Atya akaratának teljesítése alá rendeli az életét és annak megvalósításához ugyanennek az Atyának a segítségét kéri. Ezzel szemben milyen gyakran fordul elő, hogy éppen az Isten nem kap az ember életében lehetőséget sem a helyes irány, a célok kijelölésében, sem a megvalósításhoz szükséges erővel vagy kegyelemmel kapcsolatban. A feltámadt Krisztus az övéinek jelenik meg, nem megy számon kérni Pilátust, a főpapokat és sorolhatnánk. Azonban a tanítványai, akik bezárkóznak a zsidóktól való félelmük miatt, nehezen tudják elhinni, elfogadni, hogy az, aki meghalt a kereszten, mégis él. Talán úgy is mondhatnánk, hogy nem mernek örülni, félnek, hogy újra csalódni fognak. Nem véletlen, hogy negyven napon át többször megjelenik a számukra, erősíti őket az örömükben.

Milyen jó – s ettől lesz igazi minden egyházi ünnepem – amikor merek és akarok én is személyesen találkozni a feltámadt Krisztussal. Amikor vele együtt látok rá mindarra, ami feladatként ott van – vagy kellene, hogy legyen – az életemben. Amikor észreveszem, hogy a nehézségek ellenére is, van Kinek és minek örülni. Amikor felismerem, hogy ezt az örömöt én is vihetem, megélhetem, függetlenül minden külső körülménytől.

S végül záró gondolatként jöjjenek a feltámadt Krisztus kétségbeesett tanítványaihoz intézett szavai, melyeket hiszem, hogy számunkra is ugyanazzal a szeretettel mond, hogy legyen elég hitünk és reménységünk a nehézségek ellenére is rábízni életünket: „Bízzatok, én vagyok, ne féljetek!” Mt 14,27.

ÓKERESZTÉNY ÁLDÁS (IV. SZÁZAD)

Az Úr legyen előtted, hogy az igaz útra vezessen Téged!
Az Úr legyen melletted, hogy karjaiba zárjon és oltalmazzon Téged!
Az Úr legyen mögötted, hogy megőrizzen Téged a gonoszok álnokságától!
Az Úr legyen alattad, hogy felfogjon, ha elesel, és kihúzzon Téged a csapdából!
Az Úr legyen benned, hogy megvigasztaljon Téged, ha szomorúság nehezedik a szívedre!
Az Úr legyen körülötted, hogy megvédjen Téged, ha ellenség ront Rád!
Az Úr legyen fölötted, hogy áldás szálljon Rád!
Így áldjon meg Téged a jóságos Isten!

PŐSZE Gergő:

TAMÁS VASÁRNAP

Tamás apostol megtérése egy nagyon fontos hitigazságot tár elénk, amely megmutatja számunkra Istennek a határtalan szeretetét az emberiség iránt. Ezért tett Jézus különböző lépéseket és tett meg minden erőfeszítést, hogy felfedje az igazságot az irántunk való nagy szeretetéről. Ezt a kereszthalálával és dicsőséges feltámadásával megmutatta számunkra. Amikor Tamás apostol személyesen találkozott az élő és feltámadt Krisztussal, és látta ennek a ténynek az igazságát, nagyon boldognak érezte önmagát.

Jézus Krisztus a feltámadásával arra hív minket, hogy keressük az igazságot Istenről és önmagunkról, ami az emberi boldogságunk egyik alappillére. Jézusban hinni és Őt szeretetét elfogadni az annyit jelent, hogy érzékenyek vagyunk magára az igazságra, arra, ha valami az életemben nem egy mókus kerék alapján forog, ha tönkre mennek a dolgok, akkor ezekben az érzékenység tudatában sajnos saját személyiségünket nem tudjuk az igazság felé terelni. Krisztus feltámadása, mint az igazság Napja, aki „megvilágítja életünket", megmutatja minden ember életének, szenvedésének, sőt halálának értelmét. Az igazság többé nem érték a modern ember számára. Bár ma a világ az igazságért (emberi jogok, szabadság, demokrácia, egyenlőség) küzd, az emberek nem magát az igazságot, nem a szellemi értékeket és az élet erkölcsi kritériumait keresik, hanem csak a testüknek járó előnyöket - anyagi haszon, hírnév, élvezet. Ezért minden kereszténynek, aki hisz abban, hogy Krisztus valóban feltámadt, fel kell tennie magának a kérdést: Fontos nekem az igazság? Vagy néha elhanyagolom az igazságot, mert számomra kényelmesebb nélküle élni, nem bajlódom tovább a keresésével? Eltudom-e mondani magamnak az igazságot a saját életemről és a hiányosságaimról, ahelyett, hogy másoknak tulajdonítanám azokat, és bűneimet másokra hárítanám?

Az Istenbe vetett hit szerinti élet nem támaszt velünk szemben rendkívüli követelményeket. Csak el kell fogadnunk magunkat olyannak, amilyenek vagyunk, amilyennek Isten megteremtett bennünket, életünket az igazság és a szeretet szelleme kell, hogy vezesse. A lelki értékekre ügyelnünk kell, és meg kell becsülnünk az élet ajándékát. De ma sokan nem fogadják el Isten boldogságának ezt az egyszerű szabályát. Inkább a boldogság emberi felfogásától vezérelve, hogy „minél több van, annál jobb" tucatnyi különböző dologgal és tevékenységgel terhelik magukat: állandóan a testük szépségéért, a gazdagságért, az emberek dicséretéért aggódnak, különböző rossz szokásokban keresik a békét. Jézus Krisztus feltámadásában kell keresnünk az igazságot, a szeretetet és a boldogságunkat.

TÓTH Jenő:

KENETHOZÓ ASSZONYOK VASÁRNAPJA

Bármelyik sportágat vesztük figyelembe, gyakran megfigyelhető, hogyha vesztésre állunk, nagyon nehéz lelkesen, odaadóan továbbküzdeni a győzelemért. De az emberi természetünk nagyszerűsége abban rejlik, hogy képesek vagyunk a legkilátástalanabb, a legsötétebb pillanatokban is a remény felé fordítanunk a lelkünket! Az ilyen nehéz helyzetekben segít bennünket a hűség.

A kenethozó asszonyok egy tragédia kellős közepén találják magukat. A tanítványok megfutamodtak. a követők elszéledtek. A baj idején nehéz hűségesnek maradni és tenni a dolgunkat. Sötét pillanatokban sötét ötletek jutnak eszünkbe és csak azon törjük a fejünket, hogy hogyan tudnánk bármi áron kiszabadulni a kilátástalan helyzetből. Azonban a kenethozó asszonyok amellett, hogy könnyezik a szívük, azt keresték, hogy hogyan tudják továbbszolgálni az Urat! Ezt a lelkületet nem tudjuk egyik pillanatról a másikra magunkévá tenni, erre csakis a szerető, ragaszkodó, kitartó hűség képes. A kenethozó asszonyok ezen hűségét az Úr jutalmazza, ők a világ első tanúi az örömhírnek, a hűségesek, a kitartóak!

Feladni és mindent otthagyni! Hányszor jutnak eszünkbe ilyen és ehhez hasonló gondolatok ezekben a nehéz pilla-

natokban. Ezen egyserű asszonyok példái arra tanítanak bennünket, hogy megértsük és elfogadjuk Teréz anya ezzel kapcsolatos tanítását, miszerint: „az Úr elsősorban nem sikerre hívott bennünket, hanem hűségre!”.

Isten iránti hűségünknek egyértelmű jelei vannak, amihez ragaszkodnunk kell. Az egyik ilyen legfontosabb dolog, amit a hűség után tanulhatunk a kenethozó asszonyoktól, az az éberség. A csodát, a segítségét, Krisztus feltámadását nem tudjuk kierőszakolni az Istentől! Csak felismerni tudjuk, és csak az képes erre, aki éber, aki folyamatosan azt keresi, hogy hogyan tudja az Urat szolgálni. Ezért fontos a szolgálat, a szolgálatkészség. Életünk legyen éber szolgálat, Krisztus ügyének szüntelen szolgálata!

A hűség megtart a keresztig és továbbvisz a feltámadás örömhíréig. A kenethozó asszonyok szolgálatkész, éber, hűséges lelkületével várjuk Urunk feltámadását!

CSIRPÁK József:

SZAMARIAI ASSZONY VASÁRNAPJA

„Ha ismernéd Isten ajándékát, s azt, aki azt mondja neked: Adj innom, inkább te kértél volna tőle, s ő élő vizet adott volna neked.” /Jn 4,10/

Krisztus számunkra az örök élet forrása, aki után vágyakozik minden ember ezen a világon, s akit egész életünkben keresünk. Ő az, akinek a jelenlétére vágyunk, mert tudjuk, hogy lelkünk szomjúságát csak Ő tudja oltani. Ő az, aki maradéktalanul tud mindent rólunk: mit teszünk, mit mondunk, mit gondolunk, mit érzünk, mi lakozik a szívünk - lelkünk mélyén. Ő előtte semmi nincs elrejtve, semmi nem történik titokban, Ő a szívek és vesék vizsgálója, mert „az ember minden útja helyes a saját szemében, a szíveket mégis az Úr veti latra.(Péld. 21,2) Mivel a szamariai asszonynak mindent elmondott, amit tudott róla, ezért ő rádöbbent, hogy Jézus a megígért megváltó, szabadító, akinek az eljövetelét a próféták megjövendölték. Nekünk is fontos meggyőződni arról, hogy Jézus a mi Urunk és Istenünk, mert csak akkor tudjuk tovább adni az evangéliumot, az élő vizet az életünkben, mint ahogy azt a szamariai asszony is tette. Miután felismerte Jézusban az Isten Fiát szólt a többi embernek is. Ez a mi feladatunk is ebben a világban hirdetni a feltámadt Krisztus jelenlétét az életünkben.

SZŰCS Ferenc:

VAKONSZÜLETETT VASÁRNAPJA

Egész életét éjszakának érezte a vakon született, és így kiáltott Uram, hozzád: Nyisd meg szememet Dávid fia, Üdvözítőm, hogy hatalmadat mindenkivel együtt én is magasztaljam! (Sztihira)

A húsvéti időszak hatodik vasárnapján, a keleti egyház hagyománya szerint - a mi Urunknak, Istenünknek és Üdvözítőnknek a vakon születetten művelt csodáját ünnepeljük - írja a Szynaxárion, az egyházi évet röviden bemutató és leíró könyv. Ezt a Jézus Krisztus által végbevitt csodának a történetét szent János evangélista írja le evangéliumában (Jn 9,1-38), ami az Újszövetségi szentírás egyik hosszú, de gyönyörű gyöngyszeme. A húsvéti ünnepkör már a végéhez közeledik, lassan elbúcsúzunk attól az örömteli érzéstől, hogy Krisztus föltámadt. A „Feltámadt Krisztus” tropár éneklése már talán nagyon is megszokottá, hétköznapivá válik, eltűnik lassan a különleges ünnepi érzés. Az egyház azonban a maga bölcsességében meg akar tanítani arra, hogy a föltámadt Krisztusba vetett hitünk az örökké azt jelenti, hogy Krisztus velünk van. Az Isten tervében Jézus Krisztus szenvedésével, halálával és feltámadásával megváltott ember mindig különleges helyet foglal el. Ezért van nekünk, ma élő kereszténynek a vakon született tanúságtételére és megerősítésére. Krisztus által megváltott ember már nem hétköznapi, Krisztus kiemelte a szürkeségből, sötétségből, a vakságból és felemelte az isteni dicsőségbe: Az anyaméhtől vakon született ember, bár egyéb testrészei mind megvol-

tak, semmibe vehette az egész teremtést; más megfogalmazás szerint: nem tekinté magát emberi teremtménynek. (Sztihira)

Húsvét, avagy Krisztus feltámadásában mi hívek, az új teremtést lássuk. Az Isten ezt a világot szeretetből teremtette. Jézus a vakon született ember gyógyításában is hasonlóképpen teremt. Az Úr Isten a föld porából teremtette az embert. Jézus a vak ember gyógyításakor a földre köpött, nyálával sarat csinált: Az egész emberi természet szeme fénye és földi testünk szeme világa te vagy, Isten és Ige, kit a látás csodálatos Teremtőjének és Alkotójának ismerünk, most is nyállal vegyített sárral a vak szemeit kimondhatatlan módon megnyitottad, ki a sarat és a látást saját kezeddel alkottad. (Sztihira) A látást ajándékozó Istenszeretetre a hit volt a vakon született válasza. A liturgikus énekeink, az ünnep sztihirái ezt is elmondják: ki azelőtt a nap fényét sohasem látta, tebenned ismeri meg a kedves Napot; megnyervén tőled, Üdvözítő ezt a kincset is (a látást), téged a világosság alkotójának és a teremtett világ Urának ismert el.

Sokszor nem annyira magától értetődő, hogy mindannyian látni akarjuk az Istennek a titkát itt a világban, vagy nem úgy akarjuk látni, ahogyan azt az Isten láttatni szeretné, vagy akarja. A vakon született meggyógyítása még a gyógyulás folyamatában is sok emberben keltett ellenérzést, még a tanítványokban is: „Mester, ki vétkezett, ez vagy a szülei, hogy vakon született?" Jézus Isten szemével és teljes szeretetével látta: „Sem ez nem vétkezett, sem a szülei, hanem az Isten tetteinek kell rajta nyilvánvalóvá válniuk". Sokszor nekünk magunknak is nehezünkre esik Isten szemével és világosságával nézni életünket, körülményeinket: A vakon született ember elmélkedvén, magában mondja: Én talán szüleim vétkei miatt születtem világtalanul, vagy a nemzetek hitetlensége miatt intelmül? Nem tudom felismerni, mikor van éjszaka és mikor nappal, lábaim a kövekbe botlanak. (Sztihira) Sokszor ott van bennünk az elutasítás, vagy a tagadás; sokszor vádolnak bennünket képmutatással: A vak az elvakult írástudók szemében gyanúsnak tűnik, hogy látónak találják azt, ki azelőtt vak volt: „Tán még mindig nem lát, hanem csak hazug módon színleli a látást, az Üdvözítő kedvéért". (Sztihira). A feltámadás a bizonyítéka annak, amit Jézus hirdet, hogy Ő a világ világossága. A vakon született emberből hívő lesz. Aki megvallja hitét az Emberfiában, az lát és hall. A farizeusok is látták Jézust, hallották őt, de nem voltak hajlandók hinni benne. A vak ember a világosság felé haladt, mert látta Jézusban az Emberfiát, az Isten világosságát és az Ő szeretetét. Jézus Krisztus az, aki értelmet ad a szenvedésnek és a halálnak is. Az érettünk és a mi üdvösségünkért szenvedett, eltemetett és harmadnap feltámadt Krisztus, a Nap, ő, aki szombati napon megújulást szerzett, s ennek az embernek a sötétségét megvilágosította, és róla a leplet elvette, világosságot gerjesztett azokban a hajdan vakokban is, akik most őt a világosság szerzőjének ismerik el, és széles e világon hirdetik. (Sztihira)

BENZO György:

SZENT GYÖRGY VÉRTANÚ

Katonák, rendvédelmi- és biztonsági szolgálatok védőszentje. Szent Györgyről (Kr.u. ~271–303) kevés megbízható életrajzi adatunk van, görög és latin eredetű legendái egymásnak több ponton is ellentmondanak. Valószínűleg egy kappadókiai előkelő hellén családban született. Apja halála után anyjával Palesztinába költözött, majd miután anyját is elvesztette Nicodémiában katonai szolgálatot vállalt. Kiváló fegyverforgató és parancsnoki képességeinek köszönhetően hamar magas tiszti beosztásba jutott. A Diocletianus-féle keresztényüldözés idején lemondott hivataláról, majd hitéért Dadianosz perzsa király tömlöcbe vetette és hosszú időn át kegyetlenül kínoztatta. Végül a palesztinai Lydda-Diospolisban lefejezték 303. április 23-án. Szent György alakjához számtalan legenda kapcsolódik, amelyekben sok, a kereszténységet is megelőző mítosz, legenda élt tovább. A sárkánnyal való közismert küzdelmét csak mint szimbólumot értékelhetjük: a gonoszsággal, az emberellenes erőkkel való bátor küzdelmet hirdeti. A görög egyházban György Demeterrel, Prokópiosszal és Theodorosszal együtt a nagy katonaszentek közé tartozik, akiket gyakran a „nagyvértanúk" névvel illetnek, és teljes katonai díszben ábrázolnak. Rómában már az V. századtól volt saját temploma, a középkorban kiemelt tiszteletnek örvendő, ún. tizennégy segítőszent egyike.

Valóban, most országunknak nagy szüksége van a segítségére, közbenjárására. Egy háború, legyen az bárhol és bármikor, nagy pusztítást és sok szenvedést okoz az emberiségnek. De ez a háború most más mint a többi! Más, hisz ez nem "bárhol és nem bármikor", hanem "itt és most" a mi országunkban, a mi életünkben zajlik. Részesei vagyunk akarva- akaratlanul, kivétel nélkül. Valaki a harcmezőn, valaki magányosan otthon vagy egy másik országban, valaki a pincében, valaki éhesen és szomjasan, valaki a nyomorúsága felett elkeseredve, valaki a szerettei sírja felett zokogva, nincs kivétel és nincs irgalom. Ebben a helyzetben bizony nem könnyű vigasztalni, biztatni, hinni, de még reménykedni sem. Úgy gondolom a "sárkánya" újra feléledt, újabb áldozatokat kíván bekebelezni, és csak az igazán bátrak tudnak ellene küzdeni. Nekünk kereszténynek bátraknak kell lennünk. Küzdenünk kell együtt, közösen összefogva. És nem csak a mindennapok nehézségei és kísértései ellen, de elsősorban az erkölcstelenség és hitetlenség ellen, mint azt Szent György is tette. Merítsünk hát bátorságot és rendíthetetlen hitet György vértanúságából, hogy mi is hervadhatatlan koszorút nyerjünk a mi mennyei Atyánktól. Segítsen ebben bennünket Szent György nagyvértanú és a Szentháromságban egy Isten!

MAROSI István:
OROSZ PÉTER VÉRTANÚ (3.rész)

Ferenc pápa 2022. augusztus 5-én Orosz Péter Pálnak, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye áldozópapjának vértanúhalálát elismerte, boldoggá avatási folyamata befejeződött. Boldoggá avatása 2023-ban várható. A magyarországi Biriben született görögkatolikus áldozópapot a hit elleni gyűlöletből ölték meg 1953. augusztus 28-án a kárpátaljai Alsókaraszlón (Заріччя).

A 2023-as évben cikksorozatban mutatjuk be Orosz Péter vértanú életét és hitvalló vértanúságát, korát és az egyházüldözés körülményeit. Első részben a kárpátaljai görögkatolikusok üldözésének kezdetéről és a földalatti egyház életének kialakulásáról írunk, melynek megszervezője a vértanúpüspök volt.

Orosz Péter 1917. július 14-én született Biriben (Magyarország).

Az elemi iskolát Kisszolyván (Скотарське), a gimnáziumot Ungváron (Ужгород) és Huszton (Хуст), a teológiát Ungváron és Olmützben (Olomouc, CZ) végezte.

1942. június 28-án szentelte pappá Sztojka Sándor püspök.

1946-tól a bilkei (Білки) Péter és Pál főapostolok templom parókusaként szolgált. 1949-ben hivatásától eltiltották, de Csengery Jánossal, Horineczki Jánossal, Margitics Ivánnal és Román Jánossal titokban tovább gyakorolták papi tevékenységüket a „bujdosó papok" csoportját alkotva.

1953-ban Orosz Pétert egy rendőr Beregkisfaludon (Сільце) elfogta és egy út menti keresztnél imádkozás közben tarkón lőtte.

Az ilosvai rendőrség garázsának betonpadlózata alá rejtették a holttestét.

A rendszerváltás után találták meg és Bilkén (Білки) temették újra.

3. Orosz Péter és a görögkatolikus egyház katakombaszolgálatának megszervezése Kárpátalján

A Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye nyilvános üldözése a Szovjetunió területén 1949. február 18-án kezdődött el, miután nem tudták sem rábeszéléssel, sem politikai nyomással rávenni a görögkatolikusokat hitük önfeladására. ezt követően kapták meg a görögkatolikus papok azt a meghamisított nyilatkozatot, amely szerint Murányi Miklós irodaigazgató kihirdette az egyházmegye „önfeloszlatását". Ezt követte az egyházüldözés legkegyetlenebb időszaka, amely J. V. Sztálinnak, a Szovjetunió Minisztertanácsa elnökének az 1953-ban bekövetkezett haláláig tartott. 1949 és 1953 között 129 görögkatolikus pap lett javító munkatáborban raboskodó hitvallóvá, vagy vértanúvá. További 47 pap tagadta meg az egyesülést a pravoszláv egyházzal, de máig ismeretlen okokból őket nem tartóztatták le. Ebből a papi közösségből szerveződött meg a „katakombaegyház" Kárpátalján 1949 és 1953 között Orosz Péter atya és a „bujdosó papok" vezetésével. (A „bujdosó papokról" az előző számunkban írtunk. Közéjük tartozott Orosz Péter Pál, Margitics János, Csengery János, Horineczki János és Román János.) A katakombaszolgálat kifejezés az ősegyházi gyakorlatra utal, amikor szintén üldözték a kereszténeket. Kárpátalján a görögkatolikus egyház üldözésével párhuzamosan fejlődött ki.

A szovjethatalom eltörölte ugyan a görögkatolikus egyházat, de az végső soron és abszolút értelemben nem szűnt meg létezni, tevékenykedni. Az egyházmegye a kommunizmus éveiben is tovább tudott működni, igaz 1989-ig titokban. Nyugat Ukrajnában – a galíciai és a kárpátaljai területeken – a görögkatolikus tudat fennmaradt a hívők lelkületében a Szovjetunióhoz tartozás teljes időszakában. A görögkatolikus egyház megszűnésére irányuló szovjet elgondolás az volt, hogy a lehető legteljesebb mértékben korlátozzák a görögkatolikus egyház tevékenységét, aminek első lépése az egyházmegye működésének a hivatalos beszüntetése volt. Az állami hivatalnokok abban bíztak, hogy a görögkatolikusok nyilvános működésének a betiltását követően elsorvad az egyházszervezet és ennek következtében megszűnik az egyház. A görögkatolikus egyházmegye működésének a beszüntetése után ugyanis a hívek tömegeit erőszakkal kényszerítették áttéri a pravoszláviára. Ez követően az állam hivatalosan már tagadta is a görögkatolikus egyház létezését.

A görögkatolikus egyházi élete fenntartásáért 1949 és 1953 között a hithű papok (akik nem csatlakoztak a pravoszláv egyházhoz), azon belül pedig a „bujdosó papok" tettek a legtöbbet. A rendelkezésünkre álló dokumentumokból és visszaemlékezésekből tudjuk, hogy ez a kisközösség kezdte meg a görögkatolikus papi te-

vékenységet az egyházmegye 1949. február 18-a után. Később erre a lelkipásztori tevékenységre építette 1956 után Chira Sándor titkos püspök azt a gyakorlat, amit katakombaszolgálatként ismerünk. A katakombaszolgálat tulajdonképpen az illegalitásba kényszerített kárpátaljai görögkatolikus egyház élete és tevékenysége az egyházüldözés időszakában. Gyakorlatilag azt jelentette, hogy az egyházi szertartásokat és a szentségkiszolgáltatást a görögkatolikus egyházhoz hű papok titokban is elvégezték a hozzájuk hű hívek számára.

A gyakorlatban a katakombaszolgálat azt jelentette, hogy azokan a helyeken, ahol bezárták a görögkatolikus templomokat a papok titokban szolgáltatták ki a szentségeket. A titokban és az üldözés veszélyétől vissza nem riadva működő papokat két szempontot motiválta. A kényszerszülte körülmények és a katolikus hit megtartása. A kényszerszülte körülmények nem tekinthetőek értéktelennek, sem törvénytelennek. A Kárpátalján maradt és katolikus egyházhoz hűséges görögkatolikus papságnak tudatosítani kellett, hogy a hit gyakorlására és a szertartások végzésére nincs lehetőség templomi körülmények között. Görögkatolikus papok 1950-es évek elejétől 1989-ig nem végeztek Kárpátalján templomi körülmények között szentségkiszolgáltatást. A liturgikus előírásoknak ezek a szertartások teljesen nem feleltek meg, mert nem templomi körülmények között végezték azt, azonban mégis törvényesnek és katolikusnak tekintették azt. Ezzel pedig egy a másik szempontot is hangsúlyoztak, miszerint a katolikus hit és tudat akkor is megtartható, ha annak külső feltételei (pl. egyházszervezet, hivatalok, intézmények, templomok, stb) nem állnak rendelkezésre. E két szempont találkozása teremtette meg a katolikus egyházhoz hű papokban az elhatározást, hogy ne hagyják abba a lelkipásztori tevékenységüket a különleges és veszélyes körülmények között sem az egyházmegye működésének a betiltása után.

Mostanra egyértelmű és történetileg bizonyított, hogy a katakombaszolgálatként ismert egyházi gyakorlat Ilosva környékén alakult ki Orosz Péter bilkei parókus vezetésével. A szovjet állami törvények szerint illegálisan zajló papi tevékenységet az motiválta, hogy a hívek nem maradjanak szentség nélkül, s ezzel legalább a görögkatolikus egyházhoz hűséges hívekkel lehetséges volt tartani a kapcsolatot. Ekkor már az egyházüldözésnek abban a szakaszban volt az egyházunk, amikor több görögkatolikus templomot bezártak a hatóságok. Így például a bilkei templomot is, melynek parókusa az az Orosz Péter volt, aki a „bujdosó papok" közösségének szervezője lett. Bilkén az 1930-as évek közepe óta volt pravoszláv templom is, ezért ott nem kellett átadni a görögkatolikus templomukat. Hasonló templombezárások Kárpátalján máshol is előfordultak. Ahol bezárták a templomokat, ott lelkipásztori ellátás nélkül maradtak volna a hívek. Egyértelmű tehát számunkra, hogy a titkos lelkipásztorkodást megkezdő papokat a lelkipásztori elkötelezettség motiválta. Vélhetően abban is bíztak, hogy az egyházüldözés nem fog hosszú ideig tartani, élt bennük a remény az újrakezdésre.

Az egyházi élet ilyen gyakorlatára a történelem korábbi korszakaiban is használták az „illegalitás", vagy a „földalatti egyház" fogalmát. Ezzel a gyakorlattal tevékenykedő görögkatolikus egyház teljesen magára maradt a Szovjetunió területén, kapcsolata az Apostoli Szentszékkel gyakorlatilag teljesen megszakadt. Ezért az Orosz Péter atya által vezetett papi szolgálat a katolikus hit megmaradását és katolikus egyház iránti hithűség megtartását jelentette. Az kisközösségek által „alapsejtjeikben" működő görögkatolikus egyház tehát tovább létezett a szovjet állam elképzelései ellenére is. Ezzel pedig a későbbiekben megteremtődhetett a lehetőség az önszerveződésre és a görögkatolikus egyház túlélésére. Orosz Pétert ugyan 1953 augusztusában meggyilkolták a szovjet állami szervek, de a gyakorlat megmaradt a kárpátaljai görögkatolikusok életében. Miután elkezdték hazaengedni a lágerből a papokat, ebbe a gyakorlatba kapcsolódtak bele Chira Sándor titokban szentelt püspök vezetésével 1956-ot követően Kárpátalján.

FALUJÁRÓ

MAROSI Anita:
TISZAPÉTERFALVI GÖRÖGKATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

Fennállásának 20. évfordulóját ünnepelte 2023-ban a Tiszapéterfalvi Görögkatolikus Egyházközség. A fiatal, ugyanakkor ütemes fejlődő közösség megalapításáról, templomának felépítéséről, az elmúlt két évtized alatt kialakított szokásaikról és jövőbeli terveikről beszélgettem Pősze Sándor helyi áldozópappal, dr. Minya József kurátorral és Bocskai László egyháztanácstaggal. Hármójuk közül Minya József az, aki ott bábáskodott az egyházközség létrejötténél, s aki 2003-tól kezdve aktív tagja a tiszapéterfalvi görögkatolikus közösségnek. Először vele beszélgettem.

– Nem titok, hogy több mint 20 éve ismerik a családjaink egymást, a férjem, Marosi István egy ideig papod is volt, te pedig a gyermekeink orvosaként sokat segítettél nekünk. Emlékszem, hogy már a 2000-es évek elején is emlegetted, hogy jó lenne egy önálló tiszapéterfalvi egyházközség. Minya József: – Igen, hiszen tiszapéterfalvi lakosként jól ismertem a helyieket, s egyszer össze is számoltam, hogy közel 300 görögkatolikus él a faluban. Emellett a nagyapámtól tudtam, hogy már az 1940-es években is nagyjából ugyanennyien vallották magukat görögkatolikusnak. Sőt, még korábban, 1927-ben a helyi görögkatolikusok haranglábat emeltek Tiszapéterfalván, ugyanis nehezményezték, hogy halottjaikat nem kíséri harangszó utolsó útjukra. Három harang is volt a haranglábban, ebből azonban kettőt elrekviráltak a II. világháború alatt. A harmadik azonban megmaradt, s 2013-ban sikerült átszállítani az akkor már álló tiszapéterfalvi templomba.

– Hova jártak akkoriban a tiszapéterfalviak templomba?
Minya József: – Mivel nem volt saját görögkatolikus templomuk, a többségük átjárt a tiszabökényibe vagy a tiszaújlakiba, valamint többen a helyi pravoszlávokhoz mentek szertartásra. Arra is volt példa, hogy valaki a református templomba ment imádkozni.
– Mikor és hogyan sikerült megalapítani az egyházközséget?
Minya József: – Már Marosi István atya szolgálati idején, 2000-ben szerettük volna létrehozni az egyházközséget, de az akkori egyházi vezetőnk, Milán püspök úgy vélte, hogy korai még a tervünk megvalósítása, mert akkoriban még nagyon kevés papja volt a magyar egyházkerületnek. 2003-ban, amikor pappá szentelték Csirpák József atyát és kinevezték Tiszabökénybe, a mi időnk is elérkezett. Az ő vezetésével bejegyeztük az egyházközséget.

– Hova jártatok akkor szent liturgiára?
Minya József: – A helyi zeneiskolát kértük meg, hogy biztosítson számunkra vasárnaponként egy termet. A zeneiskola épülete a református egyház tulajdonában van, így a tiszapéterfalvi református lelkésztől, Hunyadi Attilától kellett engedélyt kérnünk. Ő nagyon készségesen meg is adta azt. Így 2004-től egészen a templomunk megépítéséig a zeneiskolában tartottuk a szertartásokat. Ekkor még nem sokan vettek részt rajta, sokan ragaszkodtak ahhoz, hogy templomban imádkozzanak.
– Mikor adatott meg, hogy saját temploma legyen az egyházközségnek?
Minya József: – Az első perctől kezdve terveztük a templomépítést. Először telket kellett szereznünk. Sajnos nem sikerült a fő úton építési területet vennünk, csak az akkoriban még oldalra eső részen kaptunk helyet a templomnak. Ma már kiépült Tiszapéterfalvának ez a negyede, s nem érezzük azt, hogy nagyon periférián lenne a templomunk.
– Mi volt a következő lépés?
Minya József: – A megszerzett terület elég lapályos volt, gyakran víz is borította, ezért első lépésként fel kellett töltenünk, s csak ezután építhettünk rá. A templom alapkövét 2005-ben raktuk le. A tiszapéterfalvi hívek nagyon lelkesek voltak, lehetett számítani rájuk a társadalmi munkákban. Együtt öntöttük meg a templom alapját, együtt betonoztuk le a templombelsőt, a járdát, a lépcsőt. Ha valaki nem tudott eljönni a munkára, küldött maga helyett napszámost. Végül 2007. július 20-án szenteltük fel az épületet Szent Illés próféta ünnepére. A magyar kerületben ez az egyetlen búcsú ezen a napon.
– Mi változott meg a templom felszentelése után?
Minya József: – Attól kezdve, hogy volt saját templomunk, el kezdett nőni a hozzánk járó hívek száma. Átjöttek Tiszapéterfalvára

azok, aki korábban Tiszabökénybe vagy a pravoszlávokhoz jártak.

– Az új templom elkészülte után néhány hónap múlva új papot is kaptatok.

Minya József: – Igen, 2009 szeptemberétől Pősze Roland atya látott el bennünket, őt pedig az öccse, Pősze Sándor atya követte 2013-ban.

– Sándor atya, egy évtizede szolgálsz a tiszapéterfalvi közösségben, 2018-tól itt is laksz a településen. Milyen volt az egyházközség, amikor idekerültél?

Pősze Sándor: – Amikor megkaptam a falut, 63 adófizetője volt az egyházközségnek, jelenleg 386 van. Az első velük töltött húsvétomkor 34 pászkáskosarat számoltunk meg, a háború előtti évben, 2021-ben pedig 134-et. A számokból is látszik, hogy milyen ütemes fejlődésen ment keresztül a közösség az elmúlt években. Tavaly 7 keresztelő és három temetés volt nálunk. Az elsőáldozást is meg tudtuk tartani. További pozitívum, hogy a templomba járók átlagéletkora 45–50 év közé tehető.

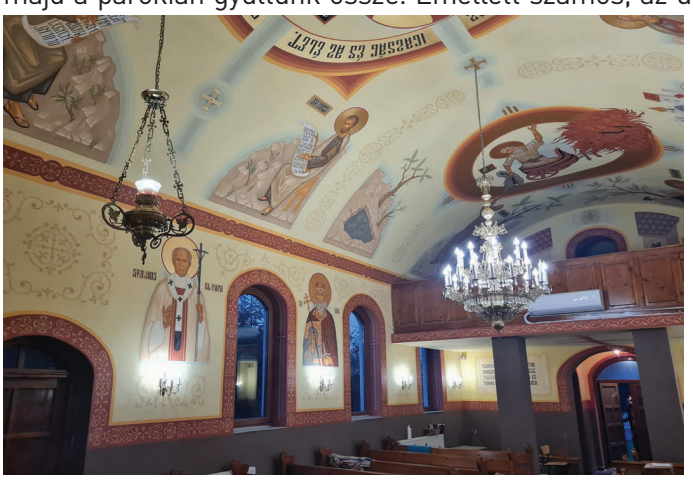
– Hova valósiak, akik jelenleg a templomot látogatják?

Pősze Sándor: – Szinte mindenki tiszapéterfalvi, illetve néhányan átjárnak hozzánk a szomszédos Tivadarfalváról. Az ukrajnai háború kitörése előtt már 80-as is voltunk egy-egy vasárnapi szent liturgián, most 50–60 fő van a szertartáson. Még így is elmondhatjuk, hogy más egyházközségekhez képest nálunk kevésbé fogyatkozott meg a közösség férfi tagjainak a száma. Sokan itthon maradtak közülük, s részt vesznek a szertartásokon.

– A templomi szertartások mellett milyen közösségépítő tevékenységet folytattok?

Pősze Sándor: – Rendszeres hitoktatásban részesülnek az egyházközségünkhöz tartozó gyerekek. Eleinte a helyi iskolában tartottuk meg a hittanórákat, később a templomban, majd a parókián gyűltünk össze. Emellett számos, az ünnepeinkhez kötődő foglalkozást szervezünk a közösség tagjai számára. A legutóbbi adventi koszorú készítésre 80-an jöttek el. A háború kitörése előtt a felnőtt férfiakkal együtt kántáltunk a faluban, sőt még a betlehemes játékot is betanulták és házról-házra haladva előadták Tiszapéterfalván. Sajnos a háborús helyzet miatt erre tavaly és tavalyelőtt karácsonykor már nem volt lehetőség.

– Sokat jelent az egyházközségek életében, ha már saját, helyben lakó parókusuk van, s nem pedig egy másik egyházközség filiájaként látják el a hívek szolgálatát.

Pősze Sándor: – Ezt én is nagyon jelentős eseménynek tartom a tiszapéterfalvi görögkatolikus közösség életében. Az első években Tiszabökény, valamint egy éven át Batár filiája volt az egyházközség, ám 2018-ban felépült a parókia, ahová beköltöztem a családommal. Innentől kezdve önállóvá vált az egyházközség, melynek nagy érdeme, hogy el tudja tartani a papját.

– Ez minek köszönhető?

Pősze Sándor: – A tiszapéterfalvi hívek a kezdetektől nagyon lelkesek voltak. Ha kellett, részt vettek a társadalmi munkában, s ha anyagi hozzájárulásra volt szükség a templom külső és belső festésénél, az ikonosztázion elkészítésénél vagy a kerítés megépítésénél, arra is szívesen áldoztak. A belső festés és az ikonosztázion is Bíró Péter ikonfestő munkáját dicséri. Nemrég gyűlt össze a pénz egy új evangéliumos könyv megvásárlására. Azt is ki kell emelnem, hogy jó szándékú emberek alkotják a közösségünket. A háború kitörésének első heteiben rengeteget segítettek. Naponta ételt főztek, amelyet kihordtunk a határon várakozó menekülteknek.

– Számos egyházközségben gondot okoz a szertartások énekeinek ismerete. Nálatok hogy megy az éneklés?

Pősze Sándor: – Nekünk ezen a téren nincs problémánk, ugyanis a híveink közül többen is a helyi zeneiskolában tanítanak, így kotta alapján jól el tudják énekelni a szertartásainkat. A szent liturgián kívül a Vecsernyét és az Előszenteltek Liturgiáját is végezzük, amit szintén jól ismernek már. A dallamvilágunk egyedi, ugyanis vannak néhányan, akik más településekről kerültek Tiszapéterfalvára, s ők hozták magukkal a saját közösségük szokásait. Hála Istennek a virrasztásnál és a temetéseken is lehet számítani a hívekre, akik eljönnek énekelni ezekre a szertartásokra is.

– Akkor most megkérdezem Bocskai Lászlót, a tiszapéterfalvi egyházközség egyháztanácsának tagját, hogy ő miként látja a saját közösségét?

Bocskai László: – Mi a családommal 2007-ben csatlakoztunk a közösséghez, korábban a farkasfalvi görögkatolikus kápolnába jártunk. Az első időben még belülről hiányos volt a templom berendezése és festése. De ahogy Sándor atya is mondta, a hívek adományainak köszönhetően lassanként minden elkészült. Kifestettük kívülről a templomot, megépítettük a kerítést. Ezt követően került sor a belső festésre és az ikonosztázionra. Már csak a szentély része maradt festetlenül.

– Akkor bizonyára szerepel a jövőbeli tervek között ennek a befejezése. Milyen egyéb céljai vannak még az egyházközségnek?

Bocskai László: – Igen, mindenképpen szeretnénk, ha a szentély festése is elkészülne a jövőben. Emellett közösségi házat szeretnénk építeni, hogy a szertartásokon kívüli alkalmakkor – felnőtt- és gyermekhittanon, kézműves foglalkozásokon – legyen hol összegyűlnie a híveknek.

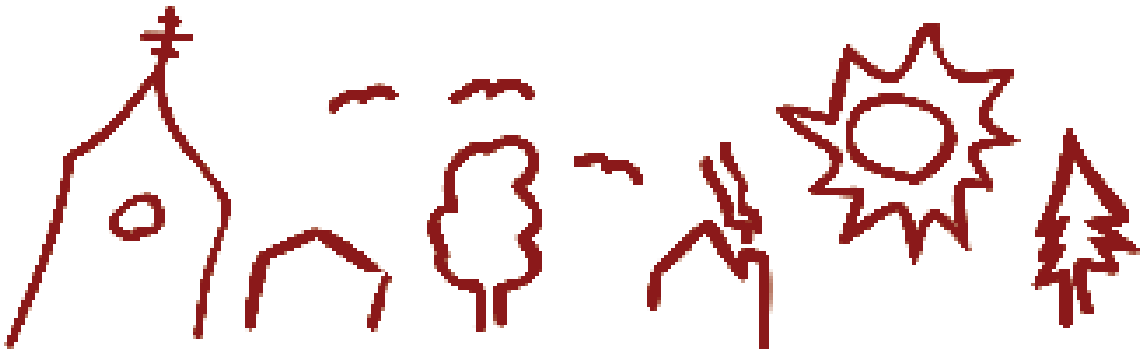
– Végezetül hadd kérdezzem meg, hogy milyennek látják a hívek hangulatát ebben az embert próbáló időben?

Pősze Sándor: – Feszültek az emberek, de nem félnek. Ez abból is látszik, hogy ha ritkán mozdulnak is ki, a templomba azért el-eljönnek.

Bocskai László: – Sokan letörtek, nem mernek új vállalkozásba kezdeni. Ugyanakkor hozzám hasonlóan jónéhányan csak itt, Kárpátalján tudják elképzelni a jövőjüket.

Minya József: – Mindenki azt várja, hogy véget érjen a háború, s az élet visszatérjen a normál kerékvágásba.

– Adja Isten, hogy véget érjen a háború, s a hívek újra szabadon élhessenek Tiszapéterfalván és az egész országban, a közösségek pedig tovább tudjanak épülni, fejlődni!

GYEREKOLDAL

Kedves Gyerekek!

Idén nagyon korán érkezett el húsvét ünnepe. Ha becsukjuk a szemünket, szinte még látjuk a feldíszített karácsonyfa csillogását, s fülünkben cseng a kántálás dallama. Aztán jött a vízszentelés, majd a rövid farsangi időszak. S már kezdődött is a negyvennapos nagyböjt. Lelkünket és testünket is igyekeztünk felkészíteni legnagyobb ünnepünkre, a húsvétra. Talán nem sikerült minden böjti tervünket, fogadalmunkat teljesíteni, de ettől még ugyanúgy eljött a húsvét hajnala, s mindannyiunk számára feltámadt Krisztus, aki kereszthalálával magára vette valamennyiünk bűnét.

Arról pedig, hogy a terveink és álmaink időnként másképp alakulnak, de nem feltétlenül rosszul, egy nagyon tanulságos történet szól, melyet szívből ajánlok nektek!

Ezzel kívánok nektek áldott húsvéti ünnepet!

Anita néni

A HÁROM FA

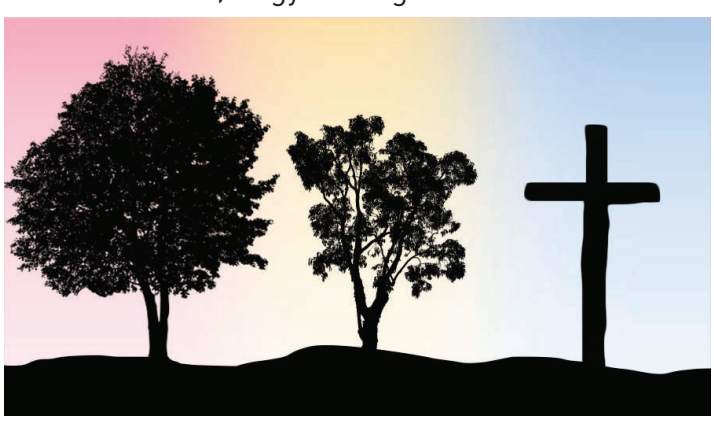
Volt egyszer három fa. Egymás mellett nőttek az erdőben. Barátok voltak, és – mint többnyire a barátok – ők is sokat beszélgettek egymással. Továbbá – mint többnyire a barátok – ők is teljesen különbözőek voltak, bár ugyanazon a helyen nőttek fel, és mindhárman nagyjából egyforma magasak voltak. Az első fa szerette a szépet. A második fa szerette a kalandokat. A harmadik fa pedig szerette Istent.

Egy napon fáink arról beszélgettek, mik szeretnének lenni, ha majd nagyok lesznek.

„Ha felnövök, faragott kincsesláda szeretnék lenni, teli ragyogó drágakövekkel" – mondta az első fa.

A második fa nem ilyen dolgokra gondolt. „Ha felnövök, hatalmas hajó szeretnék lenni – mondta. – A kapitánnyal, egy nagy kutatóval együtt új országokat fogunk felfedezni."

A harmadik fa közben az ágait rázta. „Én egyáltalán nem szeretném, hogy feldolgozzanak – mondta. – Szeretnék itt maradni, ahol vagyok, és minden évben egyre magasabbra nőni, hogy én lehessek az erdő legmagasabb fája. Ha aztán rám néznek az emberek, látják, hogy Istenre mutatok."

Teltek-múltak az évek, és egyszer csak három favágó érkezett az erdőbe.

„Végre! – kiáltott fel az első fa, amikor az első favágó kezdte kivágni őt. – Most fog valóra válni az álmom, hogy kincses ládika leszek."

„Remek! – kiáltotta a második fa, amikor a második favágó őt kezdte kivágni. – Most megvalósulhat az álmom, hogy vitorlás hajó legyek."

„Jaj, ne! – kiáltott fel a harmadik fa, amikor a harmadik favágó őt kezdte kivágni. – Akkor nem tudom többé Isten felé irányítani az emberek tekintetét."

A favágók elvitték a három fát, amelyek közül kettő számára sokat ígérőnek nézett ki a jövő. De nemsokára mindhármuknak el kellett temetniük az álmaikat. Ahelyett, hogy szép kincses ládikát faragtak volna belőle, az első fát állatoknál használatos csúnya etetővályúvá, jászollá dolgozták fel. Kecses vitor-

lás helyett egyszerű halászcsónak lett a második fából. A harmadik fából pedig semmi sem készült. Csak gerendát fűrészeltek belőle, és otthagyták az építőmunkás kertjében.

Az élet folyt tovább. Évek teltek el. A három fa lassacskán megtanult együtt élni széttört álmaival. Egy hideg, téli estén aztán egy csapásra megváltozott az első fa élete. Egy csecsemő született ezen az éjjelen – nyilvánvalóan nem közönséges gyermek. Angyalok énekeltek. Pásztorok és királyok jöttek, hogy meglátogassák. Amikor az első fa felfogta, mi is történt, szíve megtelt örömmel. „Mégiscsak megvalósultak az álmaim – mondta. – Nem raknak ugyan tele arannyal és drágakövekkel, de én ringattam a világ legnagyobb kincsét."

Tovább telt-múlt az idő, összesen mintegy 30 év, és egy napon végre megváltozott a második fa élete is. Kint volt éppen a tó közepén, amikor szörnyű vihar kerekedett. Erősen fújt a szél, és olyan magasra csaptak a hullámok, hogy a kis csónak már azt gondolta, el kell süllyednie. Ám ekkor valami hihetetlen dolog történt. A rajta tartózkodó férfiak egyik felállt. „Hallgass el!" – És a hullámok engedelmeskedtek neki. Amikor a második fa megértette, mi is történt, az ő szíve is megtelt örömmel." Mégiscsak megvalósultak az álmaim – mondta. – Nem szállítottam ugyan nagy felfedezőt, de a menny és a föld Teremtőjének Fiát vihettem."

Nem sokkal ezután a harmadik fa élete is megváltozott. Jött egy ács, és elvitte magával. Megrökönyödésére azonban nem valami szép dolgot készített belőle, még csak nem is valami hasznosat. Ehelyett durva fakeresztet ácsoltak belőle. „Az a fajta kereszt ez, amit a katonák használnak bűnözők kivégzésére." – gondolta a fa rémülten. Valóban a vesztőhelyre vitték. Ott a dombtetőn rászögeltek egy halálra ítélt férfit. Tulajdonképpen ennek kellett volna a legborzalmasabb napnak lennie a fa életében, ha nem lett volna ott az a valaki: A rajta kínok kínját szenvedő férfi nem egy szokásos bűnöző volt, akinek a saját bűntettei miatt kellett bűnhődnie. Igazából ártatlan volt. Jézus Krisztus volt Ő, Isten Fia, aki a világ bűneiért halt meg. Amikor a harmadik fa rájött, mi is történt, ujjongott a szíve az örömtől. „Mégiscsak megvalósulnak az álmaim – mondta. – Nem leszek ugyan a legmagasabb fa az erdőben, de ettől a naptól kezdve mint Jézus Krisztus keresztje újból és újból Istenre irányítom majd az emberek tekintetét."

MAROSI Anita:

A TISZAÚJHELYI GÖRÖGKATOLIKUS FATEMPLOM

A hagyomány úgy tartja, hogy a középkorban egy járvány következtében Tiszaújhely lakosságának több mint a fele elpusztult, így a helyi földbirtokos ruszinokat telepített be a faluba, akik magukkal hozták görögkatolikus vallásukat. Az 1747-es egyházi összeírás már megemlíti a helyi egyházközséget, mely először Karácsfalva, majd Tiszaújlak filiája volt. Az 1792-es sematizmus szerint azonban már önálló volt a tiszaújhelyi közösség.

Az 1775-ös összeírás szerint 1763-ban épült fel az Istenszülő születése titulust viselő tölgyfatemplom. Ezt az Istenházát egészen 1928-ig használták a hívek, amikor is felszentelték az új kőtemplomot. Az immár feleslegessé vált fatemplomot az egyházközség 25000 cseh koronáért eladta a Prágai Múzeumnak. Időközben azonban a Tiszaújhely melletti Ruszka Dolina lakosai kérvényt küldtek Prágába, hogy adják nekik a templomot, mert nekik nincs. Miután megkapták az engedélyt, a dolinaiak lebontották a fatemplomot, szekereken átszállították falujukba.

Az ügy ezzel még korántsem ért véget, ugyanis levél érkezett Prágából, hogy mégiscsak igényt tart a fatemplomra a múzeum.

Végül mégiscsak a dolinaiaké lett a templom, azzal a feltétellel, hogy azt eredeti állapotában építik vissza, csak magasabb alapot tesznek alá. A később pravoszláv tulajdonba került templom titulusa is megváltozott urunk színeváltozása. A templomot egyúttal műemlékké is nyilvánították. De sajnos 1999-ben szándékos gyújtogatás miatt leégett és már nem lehetett restaurálni.

MAROSI Anita:

BENDÁSZ ISTVÁN KÖNYVTÁR ÉS LEVÉLTÁR

A Bendász István Görögkatolikus Könyvtár és Levéltár 2023-ban érkezett el fennállásának 5. évfordulójához. Noha igazi ünnepséget nem tartottunk, mégis érdemes visszatekintenünk az eltelt évekre, s röviden összesíteni az eredményeinket.

Intézményünk a hitvalló Bendász István görögkatolikus kanonok nevét viseli, aki egész életében gyűjtötte a keresztény vallásra, a görögkatolikus egyházra és Kárpátaljára vonatkozó könyveket és iratokat. Halála után fia, a Nagyszőlősön élő Bendász Dániel atya vette át a gyűjtemény gondozását. Ő maga is egyháztörténelem foglalkozott, s tovább gyarapította édesapja örökségét.

Dániel atya 2018-ban ajánlotta fel a gyűjteményt a Beregszászi Magyar Görögkatolikus Esperesi Kerületnek. Ekkor jött létre az édesapja nevét viselő könyvtár és levéltár Beregszászban, mely először a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán működött, majd az újonnan épült Ortutay Elemér Görögkatolikus Szakkollégiumban kapott helyet.

Megkezdődött a gyűjtemény – mintegy 10000 könyv és a jelentős iratállomány – átszállítása Beregszászba. Dániel atya 2019 karácsonyán elhunyt, ám a még Nagyszőlősön maradt hagyatékát felesége, Marika néni átadta a könyvtárunknak.

Az elmúlt öt évben a könyvtár munkatársai a hagyaték feldolgozásával – témák szerinti rendezés, katalogizálás, adatbázis kialakítása, állapotmegőrzés, digitalizálás– foglalkoztak.

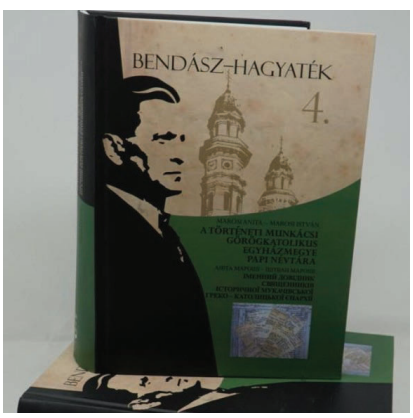
Eredményeinket a Bendász-hagyatéksorozatban jelentettük meg.

2020-ban adtuk ki az első három kötetet:

1. Fekete levelek, Bendász István görögkatolikus pap Gulagtáborban töltött éveinek levelezése (1949–1955)
2. Bendász-családfa és családi krónika, Bendász- és Bacsinszky-családtörténet
3. A Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye 1945. évi sematizmusa

2023-ban pedig három évi kitartó munka után sikerült elkészíteni, s negyedik kötetként publikálni A történeti Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye papi névtárát.

Szintén számottevő a fényképállományunk, melynek rendszerezése 2022-ben kezdődött el. Az elmúlt két évben közel 5000 fotót sikerült katalogizálnunk és albumokba rendeznünk. A képek többsége a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegyéhez kapcsolódik, éppen ezért nagyban hozzájárulhat az egyházmegye történetének, kultúrájának, hagyományainak megismeréséhez és dokumentálásához.

A feldolgozás mellett arra is törekedtünk, hogy olyan könyvtárat alakítsunk ki, melyben az értékes régi könyvek mellett korunk teológiai szakirodalma is megtalálható legyen.

Öt esztendő alatt a Bendász-hagyatékból egy 25000 kötetes könyvtárrá nőttük ki magunkat. Köszönhető ez azoknak a magánszemélyeknek és intézményeknek, akik jelentős könyvadományukkal hozzájárultak állományunk bővítéséhez. Emellett minden évben igyekeztünk új kiadványokat megvásárolva növelni könyvtárunk használhatóságát és terjedelmét.

Ugyan még nem költözhettünk át a most épülő Ortutay-központban kialakított új könyvtárunkba, az Ortutay-szakkollégium harmadik szintjén berendezett könyvtárhelyiségünk is igen mutatós és tartalmas.

Az elmúlt öt évben számos megkeresést kaptunk kutatóktól, szakdolgozatot, disszertációt író hallgatóktól,

családfakutatást végző magánszemélyektől.
A könyvtárban található iratok, s az ezekből készített adatbázisok által jelentős segítséget tudtunk nyújtani az érdeklődőknek.

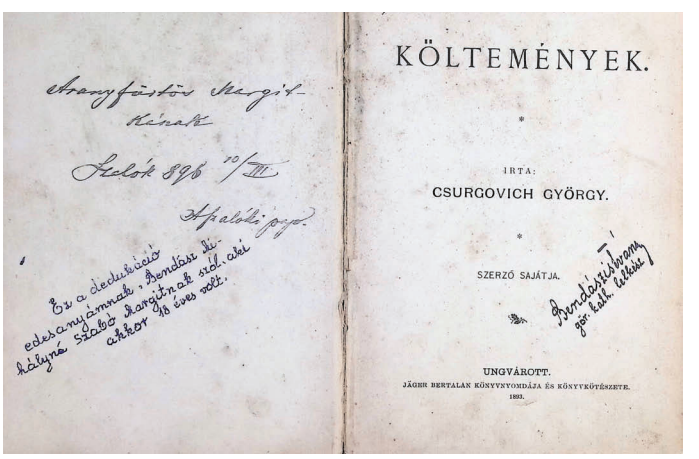
Továbbra is jó viszonyt ápolunk a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Apáczai Csere János Könyvtárával és a nyíregyházi Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskolával. Igyekszünk egymás könyvállományát egy-egy újabb példánnyal gyarapítani.

2023-ban sikerült felvennünk a kapcsolatot az Országos Széchenyi Könyvtárral, melynek restaurátor munkatársai két napot töltöttek el nálunk. Ezen idő alatt közel 200 régi – XVII–XIX. századi eredetű – könyvünket vizsgálták meg. Az állapotfelmérés szerint jó néhány hasznos tanáccsal láttak el bennünket a könyvek tisztításával, állagmegőrzésével, tárolásával kapcsolatban. A tervek szerint a jövőben újabb látogatást tesznek nálunk, hogy könyvállományunk további példányait tudják megvizsgálni.

Az elmúlt öt évben a könyvtár jelentős technika felszereltségre tett szert. A korszerű számítógépek mellett a többi között speciális szkennel, fénymásoló, fényképnyomtató segíti a munkánkat.

Végezetül reménnyel tekintünk a 2024-es év elé, hiszen a tervek szerint néhány hónap múlva elkészül az Ortutay-központ, s könyvtárunk is átköltözhet a modern, minden igénynek megfelelő új épületébe.

KÖNYVESPOLCUNKRÓL AJÁNLJUK

Ungváron jelent meg 1893-ban Csurgovics György (más írásmód szerint Csurgovich) görögkatolikus pap Költemények című verseskötete. Csurgovics György görögkatolikus papcsaládból származott, édesapja Csurgovics János pap, édesanyja Juhászovics Teréz volt. Nyírparasznyán (Szatmár vármegye) született 1864. május 2-án. Az Ungvári Főgimnáziumba járt, ahol VIII. osztályos tanulóként az ifjúsági Daykakör alelnökének választották. Az érettségit követően egy évig katonáskodott Bécsben, majd joghallgató lett Budapesten. 1886-ban jelentkezett a Görögkatolikus Papnevelő Intézetbe Ungváron. Teológiai tanulmányait itt és Budapesten folytatta. 1893. december 24-én szentelte pappá Firczák Gyula munkácsi püspök. 1893–1906 között Szalók (Zemplén vármegye), 1906-tól 1936-ig Sámogy (Zemplén vármegye) papjaként szolgált. 1936–1940 között nyugdíjasként élt Ungváron. 1910-től tb. esperes, a Vásárhelyi Esperesi Kerület esperese (1911–1936), 1919-től szentszéki tanácsos, 1936-tól főesperes volt. Azary Annát (†1960), Azary András pap és Kiss Antónia leányát vette feleségül.

Papi hivatása mellett előszeretettel írt prózai műveket és verseket. A kárpátaljai lapokban – Ungvári Közlöny, Szépirodalmi Kert, Kelet, Felvidéki Sion, Magyar Állam, Magyar Szemle – rendszeresen jelentek meg írásai. Művei közül többet megzenésített Huber Gyula, Szabó Sándor és Boksay János.
Költemények című verseskötete Bendász István hagyatékából maradt ránk. Az ő édesanyjának, Bendász Margitnak dedikálta egykor a könyvet Csurgovics György. A kiadványban szerelmi és hazafias költemények mellett a vallásról és a papi életéről írt verseit is közzétette a szerző.
Most abból a verséből idézünk, melyet 1892-ben írt Drohobeczky Gyula kőrösi püspökké szentelése alkalmából:

Ünnepet ül bérczes Kárpátok alján
Ős Ungvár város összes gyermeke.
Öröm danától csengve bong az erdő,
Zeng a völgyek hűs berke s ligete!
...

Mert Ungvárnak dicső és nagy fiát,
Püspök Atyánk ma püspökké avatja.
Ám e fiát Ungvár úgy szereti,
Hogy ünnepe: ...neki is drága napja!

Mert Ungvárnak dicső és nagy fiát,
Püspök Atyánk ma püspökké avatja.
Ám e fiát Ungvár úgy szereti,
Hogy ünnepe: ...neki is drága napja!

KARÁCSFALVAI SZTOJKA SÁNDOR GÖRÖGKATOLIKUS LÍCEUM DIÁKJAINAK EDDIGI EREDMÉNYEI A 2023/2024-ES TANTÁRGYI VETÉLKEDŐKÖN

Kistérségi labdarúgó kupával vette kezdetét diákjaink megmérettetése az idei tanévben. A novemberben tartott tornán az 5-9. osztályos tanulók csapata a dobogó legfelső fokára állhatott fel, a 10-11. osztályosok pedig az előkelő II. helyen végeztek (felkészítő tanáruk: Kész Szabolcs).

Ezt az eseményt az Erzsébet-napi szavalóverseny követte Beregszászban. Ezen négy diákunk szerepelt: Holozsai Bálint, 6. osztályos tanuló I. helyezett lett (felkészítő tanára: Zeke Zsuzsanna), Dencs Dorina 9. osztályos diák különdíjban részesült, míg Beregi Réka Ilona és Marosi Anna, 8., illetve 7. osztályos tanulók oklevelet kaptak (felkészítő tanáruk: Bihari Hajnalka).

Az összukrajnai tantárgyi vetélkedők második (kistérségi) fordulóján a következő eredmények születtek:

Angol nyelv: I. helyezés: Csüri Vanda (9. o.), Tóth Anna Krisztina (10. o.), Demjén Dorina (11. o.)

II. helyezés: Szenes Dávid Patrik (10. o.), Popovics Odett (11. o.)

III. helyezés: Kulcsár Dorina (9. o.) (Felkészítő tanáruk: Kolozsvári Alexandra Katalin)

Matematika: I. helyezés: Lengyel András (6. o.) – felkészítő tanára: Magyar Erika

III. helyezés: Dankai Dániel (10. o.) – felkészítő tanára: Magyar Vita

Földrajz: III. helyezés: Kiss Dávid (9. o.) – felkészítő tanára: Bihari Csaba

Magyar nyelv: I. helyezés: Kajdi Fanni (11. o.), Tóth Dóra (10. o.)

II. helyezés: Fudella Odett (11. o.), Kovács Beatrix (10. o.)

III. helyezés: Kulcsár Dorina (9. o.)

– felkészítő tanáruk: Bihari Hajnalka

Biológia: III. helyezés: Kiss Dávid (9. o.) – felkészítő tanára: Gerő Sándor

Ukrán nyelv: I. helyezés: Havrilyuk Viktória (9. o.), Kormos Dominika (8. o.) – felkészítő tanáruk: Gerő Katalin

I. helyezés: Sárai Vanessza (11. o.)

– felkésítő tanára: Szuszik Szergej

II. helyezés: Tóth Anna Krisztina (10. o.), Kovács Beatrix (10. o.) – felkészítő tanáruk: Szuszik Szergej

Az összukrajnai angol nyelvi vetélkedő harmadik (megyei) fordulóján két diákunk, Csüri Vanda (9. o.) és Tóth Anna Krisztina (10. o.) a dobogó második, illetve harmadik fokára állhatott fel, és így képviselhetik majd iskolánkat az országos fordulón is.

Mindezen sikerekért hálásak vagyunk Istennek, és büszkék diákjainkra. További sikereket kívánunk számukra a jövőben!

A Karácsfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceum felvételt hirdet a 2024/2025-ös tanévre!
Szeretnél továbbtanulni, eredményesen felvételizni egyetemre, főiskolára?
Jelentkezz intézményünkbe, ha idén fejezed be az általános iskola 4-9. osztályát!
VÁRUNK, ITT A HELYED!

Hogy mit ajánlunk?• egyénre szabott személyiségfejlesztést
• igényes, széles körű általános műveltség megszerzését • idegen nyelvek magas szintű oktatását • személyes hit- és lelki életre nevelést • közösségi életre nevelést • családias légkört • szociális érzékenységre és aktív közéletiségre való felkészítést • egészséges és környezettudatos életre nevelést • európai színvonalú tornatermet, tanuszodát
• felsőfokú továbbtanulásra való felkészítést
Diákjainknak ingyenes különórákat biztosítunk, tartalmas programokon vehetnek részt: külföldi-belföldi kirándulásokon, lelkigyakorlatokon, hagyományőrző és néptáncesteken, tantárgyi vetélkedőkön, filmklubokon, lelki beszélgetéseken. Magaviselet függvényében ingyenes kollégiumi lakhatást és étkezést kapnak.
Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt!
Felvételi vizsgákat a következő tantárgyakból kell tenni: magyar nyelv és irodalom vagy ukrán nyelv és irodalom, matematika, hittan
A felvételi vizsgák időpontja: 2024. április 27., 8:00 óra
Jelentkezési határidő: 2024. április 25.
A felvételi előkészítő foglalkozások időpontja: 2023. április 20., (8:00 órai kezdettel)
Líceumi nyílt nap: 2023. április 6., 8:00 óra
Elérhetőségeink: Karácsfalva, Béke u. 54., UA-90320; Tel./fax.: (+3803143) 36-8-17, mob.: +380993188523
e-mail: karacsfalvaisztojkaliceum@gmail.com, facebook/karácsfalvai líceum
honlap: www.sztojkaliceum.com
SZTOJKA-LÍCEUM – TÖBB, MINT ISKOLA

MAROSI Anita:

VIII. KERESZTHÓDOLÓ KÖRMENET

Négy év kihagyás után március 3-án ismét megszervezte a Beregszászi Magyar Görögkatolikus Esperesi Kerület a kereszthódoló vasárnapi körmenetet Beregszászban. Az elmúlt években a koronavírus-járvány, majd az ukrajnai háború nem tette lehetővé, hogy nagy tömeget vonzó egyházi rendezvényeket tartsanak Kárpátalján. Idén azonban a hatóságok hozzájárultak ahhoz, hogy a hagyományosan a nagyböjt harmadik vasárnapján megtartott kereszthódoló körmenetet megszervezzék a görögkatolikusok. Az esperesi kerület egyházközségeiből érkező mintegy 500 hívő a városi temető ravatalozója előtt gyülekezett a jelen lévő áldozópapokkal, s innen indult útjára a 12 stációból álló körmenet. Az egyes állomások között papok, papfeleségek, édesanyák, édesapák, nagyszülők, betegek, fiatalok, özvegyek, pedagógusok, egyháztanácstagok és egészségügyi dolgozók vitték a súlyos fakeresztet, miközben a hívek énekeltek. A stációkhoz érve Jézus szenvedéstörténetének egy-egy részét olvasták fel a jelenlévő papok, majd rövid elmélkedést tartottak.

„A kereszt 2000 évvel ezelőtt a legnagyobb megszégyenítést, megalázást jelképezte, a legnagyobb szenvedést élték át rajta az emberek, mégis Jézus Krisztus áldozatán keresztül ez a kereszt napjainkban a reményt, az örömöt, az üdvösséget jelképezi." (Kótonovics István tiszabökényi áldozópap)

„Abban a pillanatban, amikor nagypénteken Jézus a kereszten meghal, sűrűsödik össze az egész üdvösségtörténet, s lángra lobban az az Istenhit, ami tart még a mai napig is." (Petrás László mezőgecsei áldozópap)

„Jézusnak el kellett fogadnia, hogy üssék, hogy náddal verjék a fejét, hogy leköpdössék, hogy arcul verjék, s el kellett fogadnia a legnagyobb szenvedést, azt, hogy keresztre feszítsék, de tudta, hogy az az út, amelyen ő elindult, a megváltásnak lesz a forrása." (Pősze Sándor tiszapéterfalvi áldozópap)

„Krisztus már a keresztútjakor tudja, hogy Isten nem fogja őt a sírban hagyni, tudja, hogy Isten nem hagyja őt magára. Amikor már nem bírja vinni a keresztet, akkor is van, aki átveszi tőle azt. Mindig lesznek olyan emberek, akik nemcsak siránkoznak, hanem felveszik Krisztus keresztjét, s vele együtt haladnak Isten országa felé. (Marosi István beregszászi áldozópap)

„Nem véletlen az, hogy itt vagyunk, mindennek oka van. Az életünket sem a véletlenre bízzuk, hanem a Jó Istenre. Nekünk egyetlen egy menedékünk van: az a mindenki által megalázott és sokak által kigúnyolt Krisztus, aki mindannyiunknak az ereje."(Levcsenkó Róbert beregdédai áldozópap)

„Sokan azért vagyunk itt a keresztúton, mert vannak szenvedéseink, keresztjeink, nehézségeink; mert vannak gyermekeink, akikért aggódunk. A mi szenvedésünk és keresztutunk még tart, s Jézus velünk együtt szenved. Krisztus meghalt értünk a kereszten, s a most elkövetett bűnömtől éppúgy szenved, mint egykor a kereszten." (Lődár Jenő batári áldozópap)

„Van-e időnk felnézni a keresztre? Vagy hasonlóak vagyunk a négy katonához, akik a kereszt alatt játszanak, s nem

törődnek Jézussal? Valahogy így vagyunk sokszor mi is. Elvagyunk a saját kis világunkban, a saját sérelmeinken. De keresztény emberként az a feladatunk, hogy fölnézzünk a keresztre, meglássuk a szenvedő Krisztust, aki azért függ a kereszten, mert el akarja venni tőlünk a sérelmeket, a bántalmazásokat, a bűnt. Ne csak a mai keresztúton nézzünk fel a keresztre, hanem nap mint nap tekintsük fel rá az otthonaikban, a templomainkban, a közösségeinkben, és szemléljük, hogy mit tesz értünk az Isten Fia, Jézus." (Egressy Márton tiszaújlaki áldozópap)

„A kereszt jelen van a mi életünkben is. Talán sokszor tiltakozunk ellene, talán sokszor feltesszük a kérdést a Jó Istennek, hogy miért. De ha rátekintünk Jézusra, akkor látjuk, hogy ő azért szenvedett, hogy nekünk életünk legyen." (Molnár János beregszászi római katolikus plébános)

„Az ember nemcsak fizikailag szomjazhat, hanem lelkileg is szomjazhat a Mindenható Isten után. A böjt is egy olyan időszak, amikor szomjazunk Isten után. A böjtben, aki igyekszik imádkozni, böjtölni, jót cselekedni, az meg is lelheti az életében azt a Jó Istent, aki testével és vérével táplál bennünket. Jézus is szomjazott azután, hogy az emberek újra együtt legyenek vele az Isten országában." (Csirpák József salánki áldozópap)

„A keresztény ember sohasem csüggedhet el, erre emlékeztet bennünket legszentebb keresztény szimbólumunk, a szent kereszt. Nem a sírgödröt elfedő kő a mi szimbólumunk, hanem az a kereszt, melyen Krisztus látszólag élettelen teste függ. De csak látszólag élettelen, mert él, ahogy a remény is, mert az Isten ereje mindennél erősebb." (Szkoropászdszky Péter palágykomoróci áldozópap)

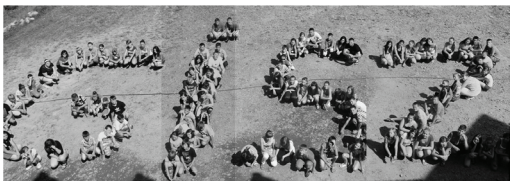

„Az Urunk Jézus Krisztus a halálával örömet akart adni nekünk. Hogy ezt megértsük, ahhoz a hitünket kell megerősíteni, mert nemcsak az ő halálát kell életünkben megjegyeznünk, hanem az ő feltámadásában is hinnünk kell. Abban a feltámadásban, amely egy új életre hív meg bennünket." (Harangozó Miklós tiszaújhelyi áldozópap)

„Fontos, hogy abban a légkörben, amelyben jelenleg élünk, hitet tegyünk. Az, hogy eljöttetek a keresztútra, hitvallás. Hitvallás fiataltól öregig arról, hogy a mi Jézusunk él, s tovább él egyházában." (Demkó Ferenc helynök)

A körmenet a beregszászi görögkatolikus templom előtt ért véget. Itt megáldották a résztvevőket, s lelkiekben gazdag húsvéti készülődést kívántak nekik a nagyböjt hátralévő részére. A vasárnap délutáni rendezvény a közös imádság mellett jótékony célt is szolgált: egy fancsikai súlyosan beteg 15 éves lány kezelésére gyűjtöttek pénzadományt.

- OLDAL

SZENT MARGIT PROGRAM

Idén már nyolcadik alkalommal hirdettük meg a Szent Margit támogatói pályázatot. Nagy örömünkre szolgál az a tény, hogy a több mint egy éves kényszerszünet ellenére jelenleg 135 gyereket tudunk segíteni. Még ennél is nagyobb öröm, hogy az elmúlt kilenc év alatt több mint ezer kárpátaljai fiatalt tudtunk támogatni. Jelen nehéz helyzetben ez még inkább fontos, és erre bíztatjuk azokat a jószándékú embereket, akik szívesen részt vennének a programban!

Támogatónak a szentmargitprogram@gmail.com e-mailcímen, illetve a +36702090671-es telefonszámon lehet jelentkezni.

HÁZASSÁG HETE

A Házasság Hete rendezvénysorozathoz kapcsolódva nyereményjátékot hirdettünk. Rövid videóval vagy képes beszámolóval a résztvevő házaspárok meséltek a házasságuk történetéről és értékeiről. Nagyon sok megható és tartalmas leírás érkezett. A Jóisten őrizze meg ezeket a házasságokat!
Gratulálunk Hajdu Krisztiánnak és Évának Tiszacsomáról, akik egy wellnes hétvégét nyertek két fő részére!

IFJÚSÁGI LELKINAP

Nagyböjt harmadik, kereszthódoló vasárnapját megelőzően, március 3-án lelki napot tartottunk Beregszászban, az Ortutay kollégiumban. Az intézmény vezetője, Marosi István atya vezette a beszélgetést. Témaként a Jövőképem kérdéskörét választottuk. Sok tartalmas gondolatból az is egyértelművé vált, hogy a nehézségek ellenére a fiatalok egyértelműen megfogalmazzák a jövőképüket.
A lelki töltődés mellett sikerült néhány gyakorlati tervet is megbeszélni, ami a Görögkatolikus Ifjúsági Szervezet soron következő programjait illeti.

TERVEZETT NYÁRI TÁBORAINK:
XIX. MEGMARADNI - TINIK TÁBORA, PÉTERFALVA 2024. JÚLIUS 1-4. (12-13 ÉVESEK)
XIX. KIS MEGMARADNI, KARÁCSFALVA, 2024. JÚLIUS 10-13. (14-16 ÉVESEK)
XIX. NAGY MEGMARADNI, MÁRIAPÓCS. 2024. AUGUSZTUS 21-24. (17+ ÉVESEK)

SALÁNKI EGYHÁZKÖZSÉG PROGRAMJAI

Az Egyházi Államtitkárságnak köszönhetően az egyháztanácstagok és az egyházhoz tartozó szolgálattevők a Vadvölgy panzióban vettek részt csapatépítő programon, melyen sok élménnyel gazdagodtunk. Gyertyaszentelőre készülve a Csoóri Sándor programnak köszönhetően gyertya sodrással és gyertya mártással ismerkedhettek meg a hittanos gyermekek, s a húsvét ünnepére készülve tojás írással is szorgoskodtak. Hittanosainkkal a nagyböjt előtt farsangi délutánon vettünk részt, ahol gyermekeink sok szép programon vehettek részt és az asszonyoknak köszönhetően sok finomságot kóstolhattak.

TEMPLOMBAN SZOLGÁLÓK LELKI NAPJA

„Bármit tesztek, tegyétek szívből, mintha az Úrnak és nem embereknek tennétek!" (Kol 3,23)

Szent Pál apostol levelének üzenete volt a központi téma 2024. január 20-án Karácsfaván, ahol a görögkatolikus egyházközségek templomaiban szolgálatot teljesítőknek tartottak lelki napot. A kántorok, harangozók, takarítók szép számmal gyűltek össze, ahol ft. Pősze Roland mátyfalvai áldozópap vezetésével a résztvevők keresték a megerősödést és a lelki erőt. Roland atya hangsúlyozta, hogy „akik a szolgálatot végzik, ők jelenlétükkel és munkájukkal válnak Egyházunk javára, épülésére és az Isten dicsőségére." A mai világban fontos a kitartás és az elhivatottság, hogy úgy végezzék a szolgálatot, mintha Istennek és nem az embereknek tennék.

A lelki nap ebéddel és közös imádsággal ért véget, imánkban arra kértük Istent, hogy a mindennapi szolgálatunkban megerősítsen.

EGYHÁZTANÁCSTAGOK LELKI NAPJA

„Önmagunkat, egymást és egész életünket, Krisztus Istenünknek ajánljuk!" (Szent Liturgia)

2024. február 3-án rendezték meg a beregszászi görögkatolikus esperesi kerületben az egyháztanácstagok lelki napját, amelynek a Karácsfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceum adott otthont. A kerület egyházközségeiből érkező tanácstagoknak ft. Lődár Jenő batári áldozópap tartott elmélkedést, mely segített a lelki felöltődésben. A Beregszászi Esperesi Hivatal eseményén résztvevők nem csak lelkiekben töltődtek fel, gyakorlati témák megbeszélésére is volt alkalom, amikor megoszthatták egymással ötleteiket, tapasztalataikat, meglátásaikat. Jenő atya kiemelte, hogy „minden egyháztanácstag felelős az Egyházáért és az egyházközség fejlődéséért, jövőjéért. Ha nem vagyunk motiváltak és nem érezzük át felelősségünket az egyházközségeink életében, akkor csak elmúlnak az évek és nem tudunk változni és változtatni, előre lépni." Minden képviselőtestületi tagot a szeretetnek kell vezérelnie, s nem a félelemnek, mert akkor többet tudunk tenni azokért, akikért felelősséggel tartozunk.

Az ebéddel és imával zárult lelki napról mindenki lelkesen és motiváltan indult haza, hogy az előtte álló feladatokat a tőle telhető legjobb tudása és szándéka szerint végezze.

ÖZVEGYEK, EGYEDÜLÁLLÓK LELKI NAPJA

„Mit kezdjek az életemmel?” – ezzel a kérdéssel kezdte mondanivalóját Bán Jónás OFM atya, ferences szerzetes, az Özvegyeknek és egyedülállóknak szervezett lelki napon, amelyet 2024. február 17-én ismét a Karácsfalvai Líceumban tartottak. Az eseményen részt vettek a kerület hívei, akik nyitottsággal, várakozással érkeztek meg erre az évente megrendezett eseményre. Nem könnyű időszak az egyedüllét, özvegység és a magány, amely létkérdéssé válik az ember életében, aikor szembesül vele. Nagyon jó volt látni az ismerős arcokat, akikkel a találkozás örömében hálát adhattunk a Mindenhatónak. Jónás atya beszédében hangsúlyozta, hogy „vannak élethelyzetek, amelyek vesztesnek tűnnek, de amikor elfogadjuk a veszteségeket, ha megbocsátunk, akkor győztesek leszünk.” A kudarcok feldolgozásának fontosságáról is beszélt s elmondta, hogy az ember tetteinek értékét nem a sikerek fejezik ki. A lelki nap folyamán lehetőség volt a szentgyónás elvégzésére, amely által megtisztult lélekkel indulhattak tovább a böjti időszakban.

A nap Szent Liturgiával ért véget, hálát adva Istennek az együtt töltött órákért és a találkozás örömeért. A Liturgia esélyt adott arra, hogy kérjék az irgalmas és erős Istent, hogy tudják hordozni önmaguk és egymás terhét.

Mindhárom programunk a Bethlen Gábor Alap Zrt. támogatásával valósult meg.

IN MEMORIAN LAKATOS LÁSZLÓ ATYA (1939-2024)

Részlet Lakatos László nyugalmazott görögkatolikus lelkésszel készült interjúból.

Hogyan élte meg Kárpátalján a történelemnek ezen nehéz, változékony éveit?

Akkor következett Kárpátalja, ahová kijártam, de ha kellett, ott voltam két, három hétig is.1999-ben lettem nyugdíjas...

„„Magyar papra volt szükség.” A kommunista kormány a mi görögkatolikus vallásunkat is felszámolta, legalábbis látszatra. Papjaink a „föld alá” kényszerültek, de amikor már jött egy kis enyhülés, akkor már előjöttek a püspökeink, papjaink, és a híveink is, és magyar papra volt szükség. Nem csak én voltam ott magyar pap: Legeza Lászlót, Pregun Istvánt, Sarkadi Györgyt, Seres Péter Kölcséről szintén, és én nyolc és fél évig. Pénteken mentünk. Aznap este én már liturgiát végeztem, jegyesoktatást tartottam, szombaton hitoktatást, esti vecsernyét. Vasárnap teljes szolgálat, először csak az egyházközségben, majd a filiában is. Magyar papra volt szükség. Az első istentiszteletem a karácsony előtti vasárnap volt. Örültek a magyar Szent Liturgiának a hívek, mert az ortodox elődöm csak szlávul misézett, oroszul prédikált, amit hol értettek, hol nem. Én pedig magyarul miséztem, prédikáltam és olvastam az Evangéliumot. Ez számukra nagy dolog volt.”

Született: Tiszalök, 1934. június 14.
Pappá szentelésének helye és ideje: Nyíregyháza, 1959. december 8.
Halála: Nyíregyháza, 2024. február 21.
Szolgálati helyei:
1960-1962 Mándok h. lelkész
1962-1963 Szeged h. lelkész
1963-1966 Görögkatolikus Papnevelő Intézet prefektus
1963-1967 Hajdúdorogi Püspöki Hivatal püspöki titkár
1967-1969 Rakacaszend parókus
1969-1979 Beregdaróc parókus
1979-1980 Tiszaeszlár parókus
1980-1984 Hajdúdorog kisegítő lelkész
1982-1988 Görögkatolikus Püspöki Levéltár levéltáros
1985 Nyírkarász mb. adminisztrátor
1987-1990 Beregdaróc parókus
1991-1999 Csepe (Kárpátalja) lelkipásztori szolgálat

Adj, Urunk, tőlünk elköltözött László áldozópapnak boldog nyugalmat és készíts neki örök emléket!
Boldog nyugalmat és örök emléket!

ELÉRHETŐSÉGEINK

Honlap: gknet.org
E-mail: karpatikon@gmail.com
Tel.: +380683536197
Arculat: Szabó Sándor
Nyomtatás: Szpektral Nyomda - Ungvár
Rovatvezetők: Marosi Anita,
Dr. Szolánszky Ágoston,
Espán Margaréta,
Iván Gábor
Szerkesztők: Pősze Roland,
Pősze Gergely,
Szkoropádszky Péter
A Kárpátikon megrendelhető a parókiákon, a karpatikon@gmail.com e-mail címen, ill. a +380683536197 telefonszámon.

A beküldött cikkek változtatásának jogát fenntartjuk!

A kiadványt a Bethlen Gábor Alap támogatta.

BETHLEN GÁBOR Alapkezelő Zrt.

ESEMÉNYEINK

Salánki egyháztanácstagok és családjaik a Vadvölgyben

Salánki egyháztanácstagok eskütétele

Hittanos farsang Tiszaújlak

Hófánkóztak a karácsfalvaiak

...palágykomoróciak

...batáriak

Hittanos farsang Mátyfalván

Gyertyakészítés Csepében

Húsvéti kézműves foglalkozás Beregszászban

Barkaszói hittanosok

Paládi hittanosok

Húsvéti kézműves foglalkozás Nevetlenben

Lakatos László atya temetése

